

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 96

Rozeslána dne 19. srpna 2008

Cena Kč 46,-

O B S A H:

- 288. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka
  - 289. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 375/2006 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti veterinární péče
  - 290. Vyhláška o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a na produkty akvakultury, o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz vodních živočichů
  - 291. Nález Ústavního soudu ze dne 29. ledna 2008 ve věci návrhu na vyslovení protiústavnosti ustanovení § 57 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb.
  - 292. Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o závaznosti kolektivní smlouvy vyššího stupně
  - 293. Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o uložení kolektivní smlouvy vyššího stupně
-

288**VYHLÁŠKA**

ze dne 6. srpna 2008,

kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb.,

o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka**Čl. I**

Ve vyhlášce č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění vyhlášky č. 356/2004 Sb., vyhlášky č. 389/2004 Sb., vyhlášky č. 214/2005 Sb., vyhlášky č. 36/2007 Sb. a vyhlášky č. 316/2007

Sb., se v části druhé hlavy X a XI včetně nadpisů a příloh č. 17 až 19 zrušují.

Čl. II**Účinnost**

Tato vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jejího vyhlášení.

Ministr:

Mgr. **Gandalovič** v. r.

289**VYHLÁŠKA**

ze dne 6. srpna 2008,

**kterou se mění vyhláška č. 375/2006 Sb.,
kterou se mění některé vyhlášky v oblasti veterinární péče**

Čl. I

Ve vyhlášce č. 375/2006 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti veterinární péče, se část šestá zrušuje.

Čl. II**Účinnost**

Tato vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jejího vyhlášení.

Ministr:

Mgr. Gandalovič v. r.

290**VYHLÁŠKA**

ze dne 6. srpna 2008

**o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury
a na produkty akvakultury, o opatřeních pro předcházení
a zdolávání některých nákaz vodních živočichů**

Ministerstvo zemědělství stanoví podle § 78 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění zákona č. 131/2003 Sb., zákona č. 316/2004 Sb., zákona č. 48/2006 Sb. a zákona č. 182/2008 Sb., (dále jen „zákon“) k provedení § 5 odst. 3 písm. a) a c), § 5a odst. 4, § 6 odst. 11 písm. a), § 8 odst. 5, § 10 odst. 3, § 22 odst. 2, § 34 odst. 5 písm. a), § 37 odst. 5 písm. a), § 51a odst. 3 a § 53 odst. 6 písm. b) a c) zákona:

ČÁST PRVNÍ**VETERINÁRNÍ POŽADAVKY NA ŽIVOČICHY
POCHÁZEJÍCÍ Z AKVAKULTURY
A NA PRODUKTY AKVAKULTURY
A OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ
A ZDOLÁVÁNÍ NĚKTERÝCH NÁKAZ
VODNÍCH ŽIVOČICHŮ****HLAVA I****ÚVODNÍ USTANOVENÍ****§ 1****Předmět úpravy**

(1) Tato vyhláška zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství¹⁾ a v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství²⁾ (dále jen „předpisy Evropských společenství“) stanoví

- a) veterinární a hygienické požadavky na živočichy pocházející z akvakultury, na jejich chov a ochranu

před nákazami a nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka, na jejich uvádění na trh a dovoz, jakož i na vypouštění volně žijících vodních živočichů do produkčních podniků akvakultury,

- b) veterinární a hygienické požadavky na produkty získané ze živočichů pocházejících z akvakultury a na zacházení s nimi, jakož i konkrétní požadavky na dovoz těchto produktů ze třetích zemí,
- c) opatření pro předcházení a zdolávání některých nákaz vodních živočichů.

(2) Tato vyhláška se nevztahuje na

- a) okrasné vodní živočichy chované v nekomerčních akváriích,
- b) volně žijící vodní živočichy sbírané nebo lovené pro jejich přímé zapojení do potravního řetězce,
- c) vodní živočichy ulovené za účelem výroby rybí moučky, rybího krmiva, rybího tuku nebo podobných produktů.

(3) Ustanovení § 3 až 15 a § 38 až 42 se nepoužijí, jsou-li okrasní vodní živočichové drženi v obchodech se zvířaty určenými pro zájmové chovy, zahradních centrech, zahradních rybníčkách nebo komerčních akváriích, anebo v zařízeních velkoobchodníků, které

- a) nepřicházejí do přímého styku s povrchovými vodami v Evropské unii (dále jen „Unie“), nebo
- b) jsou vybaveny technologií čištění nebo zneškodňování odpadních vod, která snižuje nebezpečí rozšíření nákaz do vod uvedených v písmenu a) na odpovídající úroveň.

¹⁾ Směrnice Rady 2006/88/ES ze dne 24. října 2006 o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a produkty akvakultury a o prevenci a tlumení některých nákaz vodních živočichů.
Směrnice Komise 2008/53/ES ze dne 30. dubna 2008, kterou se mění příloha IV směrnice Rady 2006/88/ES, pokud jde o jarní virémii kaprů (SVC).

²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší živočišné produkty, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu, v platném znění.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu, v platném znění.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě, v platném znění.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat.

(4) Touto vyhláškou nejsou dotčeny předpisy³⁾ týkající se ochrany druhů nebo vysazování nepůvodních druhů.

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) akvakulturou chov nebo držení vodních organizmů za použití postupů navržených pro zvýšení produkce těchto organismů nad rámec přirozené kapacity prostředí, přičemž tyto organizmy zůstávají majetkem jedné nebo více fyzických nebo právnických osob po celou dobu chovu nebo držení až do doby jejich sběru nebo lovu,
- b) živočichem pocházejícím z akvakultury jakýkoli vodní živočich ve všech svých životních stádiích, včetně jiker a mlíčí, popřípadě gamet, chovaný v hospodářství nebo v chovné oblasti měkkýšů, jakož i jakýkoli vodní živočich původně volně žijící, určený pro chov v hospodářství nebo v chovné oblasti měkkýšů,
- c) produkčním podnikem akvakultury kterýkoli podnik, který vykonává jakoukoli činnost spojenou s chovem, držením nebo šlechtěním živočichů pocházejících z akvakultury,
- d) provozovatelem produkčního podniku akvakultury každá fyzická nebo právnická osoba, která je odpovědná za to, že požadavky této vyhlášky jsou dodržovány v produkčním podniku akvakultury, který je pod její kontrolou,
- e) vodním živočichem
  1. ryba nadtřídy Agnatha a tříd Chondrichthyes a Osteichthyes,
  2. měkkýš kmene Mollusca,
  3. koryš podkmene Crustacea,
- f) oprávněným zpracovatelským zařízením jakékoli zpracovatelské zařízení, které bylo schváleno a registrováno podle zákona a předpisů Evropských společenství⁴⁾ k zpracovávání živočichů pocházejících z akvakultury pro potravinářské účely,
- g) provozovatelem oprávněného zpracovatelského zařízení každá fyzická nebo právnická osoba, která je odpovědná za to, že požadavky této vyhlášky jsou dodržovány v oprávněném zpracovatelském zařízení, které je pod její kontrolou,

- h) chovem chov živočichů pocházejících z akvakultury v hospodářství nebo v chovné oblasti měkkýšů,
- i) chovnou oblastí měkkýšů produkční oblast nebo sádkovací oblast, ve které jsou všechny produkční podniky akvakultury provozovány v rámci společného systému biologické bezpečnosti,
- j) produkční oblastí všechny oblasti ve sladkých a mořských vodách, při ústích řek a lagunách, kde se měkkýši přirozeně vyskytují nebo kde jsou uměle chováni a kde jsou sbíráni,
- k) rybářskou oblastí vysazování a slovení (dále jen „rybářská oblast“) rybník nebo jiné zařízení, v nichž se populace živočichů pocházejících z akvakultury udržuje jejich vysazováním pouze pro účely rekreačního rybolovu,
- l) sádkovací oblastí každá oblast ve sladkých a mořských vodách, při ústích řek a lagunách s jasně vymezenými hranicemi, označenými bójemi, kůly nebo jinými pevnými prostředky, která je určena výhradně k přirozenému čištění živých měkkýšů,
- m) okrasným vodním živočichem vodní živočich, který je chován, držen nebo uváděn na trh pouze k okrasným účelům,
- n) volně žijícím vodním živočichem vodní živočich, který není živočichem pocházejícím z akvakultury.

(2) Dále se pro účely této vyhlášky rozumí

- a) jednotkou jedno nebo více hospodářství v rámci společného systému biologické bezpečnosti, v němž je držena populace vodních živočichů s jednoznačným nákazovým statusem ve vztahu ke konkrétní nákaze,
- b) společným systémem biologické bezpečnosti uplatňování stejných opatření týkajících se dozoru nad zdravím vodních živočichů, prevence a tlumení nákaz,
- c) uzavřeným pásmem oblast okolo zamořeného hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů, kde jsou uplatňována opatření k tlumení nákaz s cílem zabránit jejich šíření,
- d) nákazou vodních živočichů (dále jen „nákaza“) klinická nebo klinicky se neprojevující infekce vodních živočichů s jedním nebo více etiologickými činiteli,
- e) oblastí nebo jednotkou prostými nákazy oblasti

³⁾ Například zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění zákona č. 444/2005 Sb.

⁴⁾ Čl. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, v platném znění.

nebo jednotky uznané za prosté nákazy podle zákona a § 38 nebo 39 této vyhlášky,

- f) nově se objevující nákazou nově zjištěná závažná nákaza, jejíž příčina může, ale nemusí být známa, která se může rozšířit v rámci populace nebo mezi populacemi, například prostřednictvím obchodu s vodními živočichy nebo produkty získanými z vodních živočichů. Rozumí se tím také nákaza uvedená v seznamu nákaz, jež byla zjištěna u nového hostitelského druhu, který ještě není uveden v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce jako vnímavý druh,
- g) epizootologickou jednotkou skupina vodních živočichů s přibližně stejným rizikem vystavení patogennímu původci v určité lokalitě. Toto riziko může být způsobeno tím, že živočichové sdílejí stejné vodní prostředí, anebo tím, že by se v důsledku chovatelských postupů patogenní původce pravděpodobně rychle šířil z jedné skupiny živočichů na druhou,
- h) dalším zpracováním zpracování živočichů pocházejících z akvakultury před lidskou spotřebou pomocí všech druhů opatření a postupů, které postihují anatomickou celistvost těchto živočichů, jako například vykrvení, zbavování vnitřností, kuchání, oddělování hlav od těla, plátkování a filetování, a při kterých vznikají odpady a vedlejší produkty, jež by mohly způsobit riziko rozšíření nákaz,
- i) zvýšeným úhynem nevysvětlitelný úhyn výrazně převyšující úroveň, kterou lze za převažujících podmínek považovat za běžnou pro dané hospodářství nebo danou chovnou oblast měkkýšů; o tom, co je považováno za zvýšený úhyn, musí společně rozhodnout chovatel a krajská veterinární správa,
- j) infekcí přítomnost množícího se nebo jinak se vyvíjejícího, anebo latentního patogenního původce v hostiteli nebo na hostiteli,
- k) zamořenou oblastí nebo jednotkou oblast nebo jednotka, o nichž je známo, že se v nich vyskytuje infekce,
- l) karanténou oddělené držení skupiny vodních živočichů bez jakéhokoli přímého nebo nepřímého

kontakty s jinými vodními živočichy za účelem jejich pozorování po stanovené časové období, a pokud je to třeba, jejich vyšetření a ošetření včetně čištění nebo zneškodňování odpadních vod,

- m) vnímavým druhem jakýkoli druh, u něhož byla prokázána infekce patogenním původcem, k níž došlo přirozenou cestou nebo experimentálně simulací přirozené cesty infekce,
- n) přenašečem druh, který není vnímavý na nákazu, ale může šířit infekci přenášením patogenního původce z jednoho hostitele na druhého,
- o) oblastí přesně zeměpisně vymezená oblast s homogenním hydrologickým systémem sestávajícím z části povodí od pramene až po přírodní nebo umělou překážku, která zabraňuje migraci vodních živočichů z níže položených úseků povodí proti proudu, celé povodí od pramene až k ústí do moře, anebo více než jedno povodí včetně příslušných ústí do moře, v důsledku epizootologické souvislosti mezi povodími prostřednictvím ústí.

(3) Kde se v této vyhlášce mluví o hospodářství, rozumí se tím jakékoli prostory, uzavřená oblast nebo zařízení provozované produkčním podnikem akvakultury, ve kterém jsou živočichové pocházející z akvakultury chováni za účelem jejich uvedení na trh, s výjimkou těch prostorů, oblastí nebo zařízení, ve kterých jsou volně žijící vodní živočichové, sbírání a lovení k lidské spotřebě, dočasně držení před usmrcením, aniž by byli krmeni.

(4) Kde se v této vyhlášce mluví o uvedení na trh, rozumí se tím prodej, včetně nabízení k prodeji, anebo jakákoli jiná forma převodu, úplatného nebo bezúplatného, a jakákoli forma přemístění živočichů pocházejících z akvakultury.

(5) Pro účely této vyhlášky se použijí podle potřeby i definice uvedené v předpisech Evropských společenství upravujících obecné zásady a požadavky potravinového práva, hygienu potravin, zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu a úřední kontroly týkající se krmiv a potravin a pravidel o zdraví a pohodě zvířat⁵⁾.

⁵⁾ Čl. 2 a 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, v platném znění.

Čl. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004.

Čl. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, v platném znění.

Čl. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, v platném znění.

HLAVA II

VETERINÁRNÍ A HYGIENICKÉ POŽADAVKY
NA ŽIVOČICHY POCHÁZEJÍCÍ
Z AKVAKULTURY A NA PRODUKTY
AKVAKULTURY

Díl 1

Produkční podniky akvakultury
a oprávněná zpracovatelská zařízení

§ 3

(1) Produkční podnik akvakultury a oprávněné zpracovatelské zařízení, ve kterém jsou živočichové pocházející z akvakultury usmrcováni v rámci tlumení nákazy v souladu s § 23, musí mít své veterinární schvalovací číslo, pod kterým byly schváleny a pod kterým jsou vedeny v seznamu schválených a registrovaných produkčních podniků akvakultury a oprávněných zpracovatelských zařízení.

(2) Jde-li o chov měkkýšů, může se veterinární schvalovací číslo vztahovat na více produkčních podniků akvakultury v jedné chovné oblasti měkkýšů. Střediska pro odesílání, střediska pro čištění a podobná zařízení, která se nacházejí uvnitř chovné oblasti měkkýšů, však musí být schvalována odděleně a každé musí mít své vlastní veterinární schvalovací číslo.

(3) Pouze registraci podléhají

- a) jiná zařízení, než jsou produkční podniky akvakultury, v nichž jsou drženi vodní živočichové, kteří nejsou určeni k uvedení na trh,
- b) rybářské oblasti vysazování a slovení,
- c) produkční podniky akvakultury, které uvádějí živočichy pocházející z akvakultury na trh výhradně za účelem lidské spotřeby, a to tak, že je v malých množstvích prodávají přímo konečnému spotřebiteli, anebo dodávají do místní maloobchodní prodejny, která přímo zásobuje konečného spotřebitele.

(4) Pro případy uvedené v odstavci 3 platí ustanovení této vyhlášky obdobně se zřetelem na typ, charakteristické znaky a polohu příslušného zařízení, rybářské oblasti vysazování a slovení nebo podniku a na riziko šíření nákaz vodních živočichů na jiné populace těchto živočichů v důsledku hospodaření v takovém zařízení, rybářské oblasti vysazování a slovení nebo podniku.

§ 4

(1) Žádost o schválení a registraci produkčního podniku akvakultury nebo oprávněného zpracovatelského zařízení musí obsahovat vedle údajů stanovených zákonem také údaje uvedené v příloze č. 1 k této vyhlášce.

(2) Změny údajů uvedených v žádosti podle odstavce 1 musí být oznámeny krajské veterinární správě bez zbytečných průtahů.

§ 5

Seznam schválených produkčních podniků akvakultury a oprávněných zpracovatelských zařízení musí obsahovat údaje uvedené v příloze č. 1 k této vyhlášce.

§ 6

(1) Krajská veterinární správa vykonává ve všech hospodářstvích a chovných oblastech měkkýšů státní veterinární dozor nad zdravím živočichů pocházejících z akvakultury založený na míře rizika a odpovídající příslušnému typu produkce. Jeho cílem je zejména zjistit

- a) jakýkoli zvýšený úhyn živočichů pocházejících z akvakultury v hospodářstvích a v chovných oblastech měkkýšů s přihlédnutím k danému typu produkce,
- b) výskyt nákaz uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce v hospodářstvích a v chovných oblastech měkkýšů, kde jsou chovány nebo drženy druhy vnímavé na tyto nákazy.

(2) Úřední kontroly v produkčních podnicích akvakultury a v oprávněných zpracovatelských zařízeních sestávají zejména z pravidelných inspekcí, kontrolních návštěv a auditů; při provádění úředních kontrol krajská veterinární správa postupuje v souladu s předpisy Evropských společenství upravujícími zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě a úřední kontroly týkající se krmiv a potravin a pravidel o zdraví a pohodě zvířat⁶⁾.

(3) Krajská veterinární správa vychází při

- a) stanovení četnosti kontrol prováděných v rámci státního veterinárního dozoru podle odstavců 1 a 2 z nákazového statusu příslušné oblasti nebo jednotky a z míry rizika, které produkční podnik akvakultury nebo oprávněné zpracovatelské zařízení představuje z hlediska možného zavlečení a ší-

⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004, v platném znění.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004.

ření nákaz, jakož i z doporučení uvedených v části B přílohy č. 2 k této vyhlášce,

- b) hodnocení nakažového statusu, úrovně rizika a určování konkrétního způsobu výkonu státního veterinárního dozoru z doporučení uvedených v příloze č. 2 k této vyhlášce.

Díl 2

Veterinární požadavky na uvádění živočichů pocházejících z akvakultury a produktů z nich získaných na trh

Obecné požadavky

§ 7

(1) Živočichové pocházející z akvakultury a produkty z nich získané mohou být uváděny na trh, jestliže jejich uvedení na trh, zejména je-li spojeno s jejich přemístováním mezi členskými státy Unie (dále jen „členský stát“), oblastmi a jednotkami s různými nakažovými statusy uvedenými v části A přílohy č. 2 k této vyhlášce, neohrozí nakažový status vodních živočichů v místech určení nebo v místech tranzitu, pokud jde o nákazy a na ně vnímavé druhy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce.

(2) Živočichové pocházející z akvakultury a produkty z nich získané mohou být uvedeny na trh k vědeckým účelům, i když nesplňují požadavky uvedené v ustanoveních dílů 2 až 4, jestliže neohrozí nakažový status vodních živočichů v místech určení nebo v místech tranzitu, pokud jde o nákazy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce. V takovém případě však jejich uvedení na trh podléhá dohledu úředního veterinárního lékaře a musí být předem oznámeno příslušným orgánům dotčených členských států.

§ 8

(1) Živočichové pocházející z akvakultury musí být provázeni veterinárním osvědčením, jestliže jsou uváděny na trh do členského státu, oblasti nebo jednotky, které jsou v souladu s § 38 a 39 uznány za prosté nákazy, anebo které podléhají programu dozoru nebo programu ozdravování podle § 34 odst. 1 nebo odst. 3, za účelem

- a) chovu nebo doplnění stavů, nebo
b) dalšího zpracování před lidskou spotřebou, pokud ryby nejsou usmrceny a vykuchány před odesláním, anebo pokud měkkýši a koryši nejsou odesíláni jako nezpracované nebo zpracované produkty.

(2) Veterinárním osvědčením musí být provázeni

také živočichové pocházející z akvakultury, kteří jsou uváděni na trh z oblastí podléhajících mimořádným veterinárním opatřením, která byla v souladu s § 22 až 31 nařízena k tlumení nákazy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, jakož i k tlumení jiné nákazy, na kterou jsou tito živočichové vnímaví.

(3) Přemístování živočichů pocházejících z akvakultury, k němuž se vyžaduje veterinární osvědčení podle odstavců 1 a 2, jakož i přemístování těchto živočichů mezi členskými státy za účelem chovu nebo doplnění stavů, k němuž není podle této vyhlášky vyžadováno veterinární osvědčení, musí být oznámeno prostřednictvím integrovaného počítačového veterinárního systému určeného orgány Unie.

(4) Přeprava živočichů pocházejících z akvakultury musí v souladu s požadavkem zákona na předcházení nakažám probíhat za podmínek a opatření, která zajišťují, aby nedošlo ke změně nakažového statusu přepravovaných živočichů, jakož i nakažového statusu v místě jejich určení, popřípadě i v místech tranzitu, a aby se snížilo riziko šíření nákaz. To se týká i nákaz a na ně vnímavých druhů, které nejsou uvedeny v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce.

(5) Výměna vody v průběhu přepravy přemísťovaných živočichů pocházejících z akvakultury musí být prováděna na takových místech a za takových podmínek, aby nedošlo k ohrožení nakažového statusu

- a) přemísťovaných živočichů pocházejících z akvakultury,
b) jakýchkoli vodních živočichů v místě výměny vody a v místě určení.

Požadavky na uvádění živočichů pocházejících z akvakultury na trh za účelem chovu a doplnění stavů

§ 9

(1) Živočichové pocházející z akvakultury mohou být uváděny na trh za účelem chovu, jestliže jsou klinicky zdraví a nepocházejí z hospodářství nebo z chovné oblasti měkkýšů, kde dochází k jakémukoli neobjasněnému zvýšenému úhynu, a to nejen se zřetelem na nákazy a na ně vnímavé druhy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, ale také se zřetelem na nákazy a na ně vnímavé druhy tam neuvedené. Tím nejsou dotčena ustanovení hlavy III.

(2) Na základě zhodnocení rizik však může krajská veterinární správa dát souhlas k tomu, aby byli uvedeni na trh i živočichové, kteří pocházejí z té části hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů, která je nezávislá na epizootologické jednotce, v níž došlo ke zvýšenému úhynu.

(3) Živočichové pocházející z akvakultury, kteří jsou určeni k neškodnému odstranění nebo usmrcení na základě mimořádných veterinárních opatření nařízených k tlumení nákaz v souladu s § 18 až 33, nesmí být uvedeni na trh za účelem chovu a doplnění stavů.

§ 10

Živočichové pocházející z akvakultury mohou být vypouštěni do povrchových vod za účelem doplnění stavů nebo do rybářských oblastí vysazování a slovení, jestliže odpovídají požadavkům stanoveným v § 9 odst. 1 a pocházejí z hospodářství nebo z chovné oblasti měkkýšů, jejichž nálezový status uvedený v části A přílohy č. 2 k této vyhlášce je přinejmenším stejný jako nálezový status vod, do nichž mají být vypuštěni.

§ 11

Uvádění živočichů pocházejících z akvakultury a náležejících k druhům vnímavým na specifické nákazy na trh do státu, oblasti nebo jednotky prostých nákazy

(1) Živočichy pocházející z akvakultury a náležející k druhům vnímavým na určitou nákazu lze uvést na trh za účelem chovu nebo doplnění stavů do členského státu, oblasti nebo jednotky, které jsou uznány v souladu s § 38 nebo 39 za prosté příslušné nákazy, jen jestliže tyto živočichové pocházejí z jiného členského státu, oblasti nebo jednotky, které jsou také uznány za prosté příslušné nákazy.

(2) Stanoví-li orgány Unie, že druhy vnímavé na určitou nákazu ji v některých životních stádiích nepřenesou, ustanovení odstavce 1 se na tato jejich životní stadia nevztahuje.

§ 12

Uvádění živých živočichů pocházejících z akvakultury a náležejících k druhům přenašečů na trh do státu, oblasti nebo jednotky prostých nákazy

Stanoví-li orgány Unie, že druhy, které nejsou uvedeny v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, mohou být jako přenašeči odpovědné za přenos určité nákazy, mohou být tyto druhy přenašečů uvedeny na trh za účelem chovu nebo doplnění stavů do členského státu, oblasti nebo jednotky, které jsou uznány v souladu s § 38 nebo 39 za prosté příslušné nákazy, jen jestliže

- pocházejí z jiného členského státu, oblasti nebo jednotky, které jsou také uznány za prosté této nákazy, nebo
- byly drženy v karanténě ve vodě prosté původců této nákazy po dobu, která je podle vědeckých poznatků a praktických zkušeností dostatečná

k snížení rizika přenosu této nákazy na úroveň přijatelnou z hlediska zabránění jejímu přenosu.

§ 13

Živočichové pocházející z akvakultury a produkty z nich získané, kteří jsou určeni k lidské spotřebě a kteří jsou uváděni na trh k dalšímu zpracování před lidskou spotřebou

(1) Živí živočichové pocházející z akvakultury a náležející k druhům vnímavým na jednu nebo více neexotických nákaz uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, jakož i produkty z nich získané mohou být v členském státě, oblasti nebo jednotce, které jsou v souladu s § 38 nebo 39 uznány za prosté těchto nákaz, uvedeny na trh k dalšímu zpracování, jestliže vyhovují jedné z následujících podmínek:

- pocházejí z jiného členského státu, oblasti nebo jednotky, které jsou uznány za prosté příslušné nákazy,
- jsou zpracováni v oprávněném zpracovatelském zařízení za podmínek zabránujících šíření nákaz, nebo
- jsou před odesláním usmrceni a zbaveni vnitřností, pokud se jedná o ryby, anebo jsou odesíláni jako nezpracované nebo zpracované produkty, pokud se jedná o měkkýše a korýše.

(2) Živí živočichové pocházející z akvakultury a náležející k druhům vnímavým na jednu nebo více neexotických nákaz, uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, jakož i produkty z nich získané, kteří jsou uváděni na trh k dalšímu zpracování v členském státě, oblasti nebo jednotce, které jsou v souladu s § 38 nebo 39 uznány za prosté těchto nákaz, mohou být v místě zpracování dočasně skladováni, pokud

- pocházejí z jiného členského státu, oblasti nebo jednotky, které jsou uznány za prosté příslušné nákazy, nebo
- jsou dočasně drženi ve střediscích pro odesílání, střediscích pro čištění nebo podobných zařízeních vybavených technologií čištění nebo zneškodňování odpadních vod, která ničí původce příslušné nákazy, anebo která snižuje riziko přenosu nákaz do povrchových vod na přijatelnou úroveň.

§ 14

Živočichové pocházející z akvakultury a produkty z nich získané, kteří jsou určeni k lidské spotřebě a kteří jsou uváděni na trh k lidské spotřebě bez dalšího zpracování

(1) Ustanovení § 13 se nepoužije v případech, kdy jsou živočichové pocházející z akvakultury a náležející k druhům vnímavým na jednu nebo více nákaz uvede-

ných v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce nebo produkty z nich získané uvádění na trh k lidské spotřebě bez dalšího zpracování za předpokladu, že jsou zabalení v obalech vhodných pro maloobchodní prodej, které splňují požadavky na balení a označování stanovené předpisy Evropských společenství o zvláštních hygienických pravidlech pro potraviny živočišného původu⁷⁾.

(2) Jsou-li však živí měkkýši nebo korýši, kteří náležejí k druhům vnímavým na jednu nebo více nákaz uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, dočasně sádkováni ve vodách Unie nebo umístováni do středisek pro odesílání, středisek pro čištění nebo podobných zařízení, musí splňovat požadavky § 13 odst. 2.

Díl 3

Volně žijící a okrasní vodní živočichové

§ 15

Vypouštění volně žijících vodních živočichů v členských státech, oblastech nebo jednotkách uznávaných za prosté nákazy

(1) Volně žijící vodní živočichové druhů vnímavých na jednu nebo více nákaz uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce ulovení v členském státě, oblasti nebo jednotce, které nejsou v souladu s § 38 nebo 39 uznány za prosté nákazy, musí být před vypuštěním do hospodářství nebo do chovné oblasti měkkýšů umístěných v členském státě, oblasti nebo jednotce, které jsou uznány za prosté příslušné nákazy, umístěni pod státním veterinárním dozorem do karantény ve vhodném zařízení na dobu dostatečně dlouhou k tomu, aby se riziko přenosu nákazy snížilo na přijatelnou úroveň.

(2) Státní veterinární správa může dát souhlas k tomu, aby na mělčinách byly uplatňovány tradiční extenzivní postupy akvakultury bez karantény uvedené v odstavci 1 za předpokladu, že bude provedeno zhodnocení rizika a že toto riziko nebude považováno za vyšší, než je riziko spojené s postupem podle odstavce 1.

§ 16

Uvádění okrasných vodních živočichů na trh

Okrasní vodní živočichové mohou být uváděni na trh, jestliže tím nebude ohrožen nákazový status vodních živočichů jak z hlediska nákaz uvedených v části II

přílohy č. 3 k této vyhlášce, tak i z hlediska nákaz v příloze neuvedených.

Díl 4

Dovoz živočichů pocházejících z akvakultury a produktů z nich získaných ze třetích zemí

§ 17

(1) Živočichové pocházející z akvakultury a produkty z nich získané mohou být dováženy pouze z třetích zemí, popřípadě jejich částí, které jsou uvedeny na seznamu třetích zemí a částí třetích zemí sestaveném a aktualizovaném Komisí.

(2) Zásilka živočichů pocházejících z akvakultury a produktů z nich získaných, dovážených podle odstavce 1, musí být při vstupu do členských států provázena veterinárním osvědčením, popřípadě jiným průvodním dokladem požadovaným předpisy Evropských společenství, který osvědčuje zdraví dovážených živočichů a zdravotní nezávadnost dovážených produktů. Toto osvědčení musí potvrzovat, že zásilka splňuje požadavky stanovené zákonem, touto vyhláškou a předpisy Evropských společenství na zásilky tohoto druhu, jakož i zvláštní dovozní podmínky, pokud byly pro jednotlivé třetí země, jejich části nebo skupinu třetích zemí stanoveny Komisí.

HLAVA III

OPATŘENÍ PRO TLUMENÍ NÁKAZ VODNÍCH ŽIVOČICHŮ

Díl 1

Hlášení nákaz vodních živočichů

§ 18

(1) Osoby, které jsou podle § 11 zákona povinny neprodleně uvědomit krajskou veterinární správu o podezření z výskytu nebezpečné nákazy nebo nemoci přenosné ze zvířat na člověka, hlásí v souladu s touto povinností a za účelem dalšího šetření krajské veterinární správě příznaky nasvědčující podezření z výskytu nebezpečné nákazy spočívající i ve zvýšeném úhynu živočichů pocházejících z akvakultury.

⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, v platném znění.

(2) Ustanovením odstavce 2 nejsou dotčena ustanovení jiných právních předpisů⁸⁾ o hlášení výskytu ohnisek některých nákaz.

Díl 2

Opatření pro tlumení nákaz

Oddíl 1

Opatření při podezření z výskytu nákazy

§ 19

V případě podezření z výskytu exotické nákazy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, anebo v případě podezření z výskytu neexotické nákazy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce v České republice, oblasti nebo jednotce s nakažovým statusem kategorie I nebo III podle části A přílohy č. 2 k této vyhlášce, krajská veterinární správa

- a) odebere vzorky za účelem jejich vyšetření v národní referenční laboratoři nebo referenční laboratoři pro nákazy vodních živočichů, která splňuje požadavky uvedené v příloze č. 5 k této vyhlášce,
- b) před získáním výsledků vyšetření vzorků podle písmene a)
  1. zavede v příslušném hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů, kde existuje podezření z výskytu nákazy, úřední dozor,
  2. nařídí mimořádná veterinární opatření k tlumení nákazy, která zabráňují šíření nákazy na další vodní živočichy, zejména opatření, aby bez souhlasu krajské veterinární správy nemohl žádný živočich pocházející z akvakultury opustit hospodářství nebo chovnou oblast měkkýšů, v nichž existuje podezření z výskytu nákazy, anebo do nich vstoupit,
  3. zahájí epizootologické šetření podle § 20.

§ 20

Epizootologické šetření

(1) Krajská veterinární správa pokračuje v epizootologickém šetření v případě, že vyšetření vzorků v souladu s § 19 odst. 1 písm. a) prokáže přítomnost exotické nákazy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce v České republice, anebo přítomnost neexotické nákazy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce v České republice, oblasti nebo jednotce s nakažovým

statusem kategorie I nebo III podle části A přílohy č. 2 k této vyhlášce ve vztahu k příslušné nákaze.

(2) Při epizootologickém šetření se zejména

- a) zjišťují možný původ nákazy a zdroje kontaminace,
- b) prověřuje, zda
  1. živočichové pocházející z akvakultury neopustili hospodářství nebo chovnou oblast měkkýšů v průběhu příslušného období předcházejícího hlášení podezření z výskytu nákazy podle § 11 zákona a § 18 odst. 1,
  2. nákaza nebyla zavlečena do jiných hospodářství.

(3) Prokazují-li výsledky epizootologického šetření, že nákaza mohla být zavlečena do jednoho nebo více hospodářství, chovných oblastí měkkýšů nebo povrchových vod, musí být v těchto hospodářstvích, chovných oblastech měkkýšů nebo povrchových vodách učiněna opatření uvedená v § 19. Jde-li o velké povodí nebo pobřežní oblast, může krajská veterinární správa omezit opatření uvedená v § 19 na menší území v okolí hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů podezřelých z nákazy, pokud dojde k názoru, že takové území je dostatečně velké k tomu, aby zaručovalo zabránění šíření nákazy.

(4) V případě potřeby informuje Státní veterinární správa příslušné orgány sousedních členských států nebo třetích zemí o podezření z výskytu nákazy.

(5) Krajská veterinární správa zahájí epizootologické šetření také v případě, že byla podle odstavce 4 informována o podezření z výskytu nákazy v sousedním členském státě nebo třetí zemi.

§ 21

Ukončení opatření

Krajská veterinární správa ukončí opatření uvedená v § 19 odst. 1 písm. b) a § 20 odst. 1, pokud vyšetření vzorků podle § 19 odst. 1 písm. a) neprokáže přítomnost nákazy.

Oddíl 2

Minimální opatření k tlumení nákazy při potvrzení výskytu exotické nákazy

§ 22

V případě potvrzení výskytu exotické nákazy uve-

⁸⁾ Vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů.

dené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce u živočichů pocházejících z akvakultury příslušný orgán veterinární správy nařídí mimořádná veterinární opatření,

- a) prohlásí úředně hospodářství nebo chovnou oblast měkkýšů za zamořené,
- b) vymezí kolem hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů, které byly prohlášeny za zamořené, uzavřené pásmo odpovídající druhu a charakteru dané nákazy a riziku jejího šíření, jež zahrnuje ochranné pásmo i pásmo dozoru,
- c) nařídí, aby bez souhlasu krajské veterinární správy nedocházelo k doplňování stavů nebo přemísťování živočichů pocházejících z akvakultury do uzavřeného pásma, v jeho rámci nebo z tohoto pásma,
- d) nařídí, popřípadě učiní další opatření nezbytná k tomu, aby bylo zabráněno šíření nákazy na další vodní živočichy.

§ 23

(1) Živočichové pocházející z akvakultury, kteří dosáhli tržní velikosti a nevykazují žádné klinické příznaky nákazy, mohou být pod dohledem úředního veterinárního lékaře použiti k lidské spotřebě nebo k dalšímu zpracování.

(2) Sběr, umístování do středisek pro odesílání nebo do středisek pro čištění, další zpracování a jiné činnosti spojené s přípravou živočichů pocházejících z akvakultury na jejich zapojení do potravního řetězce se provádějí za podmínek, které brání šíření původce způsobujícího příslušnou nákazu.

(3) Střediska pro odesílání, střediska pro čištění a podobná zařízení musí být vybavena technologií čištění nebo zneškodňování odpadních vod, která ničí původce příslušné nákazy, anebo snižuje riziko přenosu nákazy do povrchových vod na přijatelnou úroveň.

(4) Další zpracovávání živočichů pocházejících z akvakultury, uvedených v odstavci 1, se provádí v oprávněných zpracovatelských zařízeních.

§ 24

(1) Neškodné odstraňování mrtvých ryb nebo korýšů, jakož i živých ryb nebo korýšů vykazujících klinické příznaky nákazy se provádí v co nejkratší době pod dohledem úředního veterinárního lékaře a v souladu

s předpisy Evropských společenství o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu⁹⁾, a to v souladu s pohotovostním plánem uvedeným v § 36.

(2) Živočichové pocházející z akvakultury, kteří nedosáhli tržní velikosti a nevykazují klinické příznaky nákazy, musí být ve lhůtě přiměřené se zřetelem na typ produkce a na rizika, která takové živočichové představují pro další šíření nákazy, neškodně odstraněni v souladu s předpisy Evropských společenství a pohotovostním plánem uvedenými v odstavci 1.

§ 25

(1) Je-li to možné, musí být zamořené hospodářství nebo chovná oblast měkkýšů po vyklizení a případném vyčištění a dezinfekci ponechány přiměřenou dobu bez obsádky.

(2) Jde-li o hospodářství nebo o chovnou oblast měkkýšů chovající živočichy pocházející z akvakultury, kteří nejsou vnímaví na příslušnou nákazu, je jejich případné ponechání bez obsádky závislé na posouzení rizika.

(3) Příslušné orgány veterinární správy přijmou další nezbytná opatření k zabránění šíření nákazy na další vodní živočichy.

(4) Ponecháním bez obsádky se pro účely zdolávání nákaz rozumí postup, kdy jsou z hospodářství odstraněni živočichové pocházející z akvakultury, kteří jsou vnímaví na příslušnou nákazu, anebo o nichž je známo, že mohou přenášet patogenního původce, a kdy je z hospodářství odstraněna, pokud je to možné, i voda, v níž jsou tyto živočichové chováni.

§ 26

Ukončení opatření

Příslušný orgán veterinární správy ukončí opatření uvedená v § 22 až 25

- a) po provedení opatření stanovených k tlumení nákazy,
- b) jde-li o uzavřené pásmo, po odběru vzorků, jejich vyšetření s negativními výsledky a provedení úředního dozoru; za podmínky, že tyto činnosti byly provedeny v závislosti na příslušné nákaze a druhu dotčeného produkčního podniku akvakultury.

⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, v platném znění.

Oddíl 3

Minimální opatření k tlumení nákazy při potvrzení výskytu neexotické nákazy

§ 27

Obecná ustanovení

(1) V případě potvrzení výskytu neexotické nákazy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce u živočichů pocházejících z akvakultury v České republice, oblasti nebo jednotce, které jsou uznány za prosté příslušné nákazy, příslušný orgán veterinární správy

- a) uplatní opatření uvedená v § 22 až 26 s cílem dosáhnout obnovení statusu státu, oblasti nebo jednotky prostých nákazy, nebo
- b) vypracuje program ozdravování podle § 34 odst. 3.

(2) Odchylně od § 24 odst. 2 může krajská veterinární správa, pokud byla uplatněna opatření uvedená v odstavci 1 písm. a), dát souhlas k tomu, aby klinicky zdraví živočichové dosáhli před usmrcením pro lidskou spotřebu tržní velikosti, anebo aby byli přemístěni do jiné zamořené oblasti nebo jednotky. V těchto případech musí být přijata opatření, která omezí další šíření nákazy a pokud možno mu zabrání.

(3) Nemá-li být obnoven status státu, oblasti nebo jednotky prostých nákazy, postupuje se podle § 28.

§ 28

Opatření k tlumení nákazy

(1) V případě potvrzení výskytu neexotické nákazy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce u živočichů pocházejících z akvakultury v České republice, oblasti nebo jednotce, které nejsou uznány za prosté příslušné nákazy, nařídí příslušný orgán veterinární správy mimořádná veterinární opatření k tlumení nákazy.

(2) Opatření uvedená v odstavci 1 spočívají alespoň

- a) v prohlášení hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů za zamořené,
- b) ve vymezení uzavřeného pásma kolem hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů, jež byly prohlášeny za zamořené, které je přiměřené příslušné nákaze a zahrnuje ochranné pásmo a pásmo dozoru,
- c) v omezení přemísťování živočichů pocházejících z akvakultury z uzavřeného pásma tak, aby tito živočichové mohli být pouze
  1. přemístěni do hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů v souladu s pravidly stanovenými pro přemísťování živočichů pocházejících z akvakul-

tury, zejména pro jejich přemísťování mezi členskými státy, oblastmi a jednotkami s různými nakažovými statusy podle části A přílohy č. 2 k této vyhlášce, nebo

2. sebrání a usmrcení k lidské spotřebě v souladu s § 23 odst. 1,

- d) v neškodném odstranění mrtvých ryb a koryšů pod dohledem úředního veterinárního lékaře a v souladu s předpisy Evropských společenství o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu⁹⁾, a to ve lhůtě přiměřené se zřetelem na typ produkce a na rizika, která takoví mrtví živočichové představují pro další šíření nákazy.

Oddíl 4

Minimální opatření k tlumení nákazy při potvrzení výskytu nákazy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce u volně žijících vodních živočichů

§ 29

(1) Jsou-li volně žijící vodní živočichové nakaženi exotickou nákazou uvedenou v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, anebo existuje-li podezření, že jsou touto nákazou nakaženi, příslušný orgán veterinární správy

- a) sleduje nakažovou situaci,
- b) učiní a podle potřeby nařídí mimořádná veterinární opatření, která omezí další šíření nákazy a pokud možno mu zabrání.

(2) Jsou-li volně žijící vodní živočichové v České republice, oblasti nebo jednotce, které jsou uznány za prosté nákazy, nakaženi neexotickou nákazou uvedenou v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, anebo existuje-li podezření, že jsou takovou nákazou nakaženi, příslušný orgán veterinární správy

- a) sleduje nakažovou situaci,
- b) učiní a podle potřeby nařídí mimořádná veterinární opatření, která omezí další šíření nákazy a pokud možno mu zabrání.

§ 30

Státní veterinární správa informuje prostřednictvím Stálého výboru pro potravní řetězec a zdraví zvířat Komisi a ostatní členské státy o opatřeních přijatých podle § 29.

Oddíl 5

Opatření k tlumení nově se objevujících nákaz

§ 31

- (1) Pokud může nákaza nově se objevující v České

republiky ohrozit nákazový status vodních živočichů, příslušný orgán veterinární správy

- a) sleduje nákazovou situaci,
- b) učiní a podle potřeby nařídí mimořádná veterinární opatření, která omezí další šíření nákazy a pokud možno mu zabrání.

(2) Státní veterinární správa informuje bez prodlení členské státy, Komisi a členské státy Evropského sdružení volného obchodu o svých zjištěních, pokud jsou pro ně z epizootologického hlediska významné.

Oddíl 6

Alternativní opatření

§ 32

Jestliže bylo rozhodnutím orgánů Unie povoleno na omezené časové období a za podmínek odpovídajících nákazové situaci uplatňovat specifická opatření stanovená pro konkrétní případ, protože opatření stanovená touto vyhláškou nejsou vhodná pro danou nákazovou situaci, anebo že se nákaza šíří navzdory všem opatřením přijatým v souladu s § 19 až 33, postupuje příslušný orgán veterinární správy v souladu s tímto rozhodnutím.

§ 33

(1) Jestliže nákaza, která není uvedena v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, představuje významné riziko pro zdravotní stav živočichů pocházejících z akvakultury nebo pro volně žijící živočichy v České republice, mohou být učiněna a podle potřeby nařízena vhodná opatření, nezbytná z hlediska prevence zavlečení této nákazy nebo jejího tlumení.

(2) Státní veterinární správa informuje Komisi o opatřeních přijatých podle odstavce 1, pokud tato opatření mohou mít vliv na obchodování mezi členskými státy; tato opatření podléhají schválení orgány Unie.

HLAVA IV

PROGRAMY PRO TLUMENÍ NÁKAZ A OČKOVÁNÍ

Díl 1

Programy pro dozor a ozdravování
a pohotovostní plány

§ 34

Vypracování a schvalování programů dozoru a programů ozdravování

(1) Není-li Česká republika zamořena jednou

nebo více neexotickými nákazami uvedenými v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce a není-li přesto prohlášena za prostou jedné nebo více těchto nákaz (kategorie III podle části A přílohy č. 2 k této vyhlášce), vypracuje Státní veterinární správa program dozoru za účelem dosažení statusu státu prostého nákazy pro jednu nebo více těchto nákaz a předloží jej ke schválení Komisi.

(2) Má-li se však program dozoru týkat jednotlivých jednotek nebo oblastí, které nepředstavují více než 75 % území České republiky, a sestává-li tato oblast nebo jednotka z povodí, které není sdíleno s jiným členským státem nebo třetí zemí, postupuje se při jakémkoli schvalování, změně nebo ukončení tohoto programu v souladu s § 39 odst. 2.

(3) Je-li Česká republika zamořena (kategorie V podle části A přílohy č. 2 k této vyhlášce) jednou nebo více neexotickými nákazami uvedenými v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, vypracuje Státní veterinární správa návrh programu ozdravování pro jednu nebo více těchto nákaz, který musí být po schválení Ministerstvem zemědělství předložen ke schválení Komisi.

(4) Ode dne schválení programů uvedených v tomto ustanovení se požadavky a opatření podle § 8 až 16, 19 až 21 a 27 odst. 1 ve vztahu k státu, oblasti nebo jednotce uznaným za prosté nákazy uplatní také ve vztahu k státu, oblasti nebo jednotce, jichž se týkají tyto programy.

(5) Ustanovení odstavců 1 a 3 o schvalování programů Komisi platí obdobně i pro změnu nebo ukončení programu.

(6) Státní veterinární správa vede a průběžně aktualizuje seznam schválených programů dozoru a programů ozdravování a uveřejňuje jej na svých webových stránkách.

§ 35

Obsah a doba uplatňování programů

(1) Program dozoru a program ozdravování musí obsahovat zejména

- a) popis nákazové situace před zahájením programu,
- b) analýzu odhadovaných nákladů a předpokládaných přínosů programu,
- c) pravděpodobnou dobu trvání programu,
- d) popis a vymezení zeměpisné a správní oblasti, v níž má být program uplatňován,
- e) cíl, který má být dosažen ke dni ukončení programu.

(2) Programy uvedené v odstavci 1 se uplatňují, dokud

- a) nejsou splněny požadavky stanovené v příloze č. 4 k této vyhlášce a Česká republika, oblast nebo jednotka nejsou uznány za prosté nákazy, nebo
- b) program není ukončen Státní veterinární správou, v případě programu ozdravování se souhlasem Ministerstva zemědělství, anebo Komise, protože nadále neplní svůj účel.

(3) Dojde-li k ukončení programu podle odstavce 2 písm. b), uplatňují se ode dne jeho ukončení opatření k zabránění šíření nákazy uvedená v § 28.

§ 36

Pohotovostní plán pro nově se objevující a exotické nákazy

(1) Státní veterinární správa vypracuje v souladu s kritérii a požadavky uvedenými v příloze č. 6 k této vyhlášce celostátní pohotovostní plán pro nově se objevující a exotické nákazy, který stanoví potřebná opatření pro udržování vysoké úrovně informovanosti o těchto nálezích a připravenosti pro případ jejich výskytu, jakož i pro zajištění ochrany životního prostředí.

(2) Pohotovostní plán uvedený v odstavci 1 musí splňovat tyto požadavky:

- a) stanovení oprávnění a prostředků, které umožní orgánům veterinární správy přístup do všech zařízení, k vybavení, materiálu a personálu, jež jsou nezbytné k rychlé a účinné likvidaci ohniska nákazy,
- b) zajištění koordinace a kompatibilního postupu se sousedními členskými státy a podpory spolupráce se sousedními třetími zeměmi,
- c) uvedení přesných údajů týkajících se požadavků na očkovací látku a podmínky očkování považované za nezbytné pro případ nouzového očkování.

(3) Podle pohotovostního plánu uvedeného v odstavci 1 se postupuje v případě výskytu nově se objevující nákazy nebo exotické nákazy uvedené v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce.

Díl 2

Očkování

§ 37

(1) Očkování proti exotickým nálezích uvedeným v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce je zakázáno s výjimkou případů, kdy je toto očkování uplatňováno v souladu s § 31, 32 nebo 36.

(2) Očkování proti neexotickým nálezích uvedeným v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce je zakázáno na všech částech území České republiky, jež jsou v souladu s § 38 a 39 uznány za prosté příslušné nákazy, anebo na něž se vztahuje program dozoru schválený v souladu s § 34 odst. 1. Povolit očkování lze jen v těch částech území České republiky, které nejsou uznány za prosté příslušné nákazy, anebo v případě, že očkování je součástí programu ozdravování schváleného v souladu s § 34 odst. 3.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nevztahují na vědecké studie, které slouží k vývoji a testování očkovacích látek za kontrolovaných podmínek. V průběhu takových studií však musí uživatelská zařízení akreditovaná podle zákona na ochranu zvířat proti týrání přijmout vhodná opatření na ochranu ostatních vodních živočichů před jakýmkoli nepříznivými vlivy takto prováděného očkování.

(4) Používané očkovací látky musí být registrovány podle jiného právního předpisu¹⁰⁾.

HLAVA V

STATUS ÚZEMÍ PROSTÉHO NÁKAZY

§ 38

Stát prostý nákazy

(1) Státní veterinární správa může navrhnout orgánům Unie, aby byl České republice přiznán status území prostého jedné nebo více neexotických nálezích uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, jestliže je splněn požadavek stanovený v odstavci 2 a

- a) na území České republiky se nevyskytují žádné druhy vnímavé na příslušné nákazy,
- b) je známo, že původce příslušné nákazy nemůže v České republice a v jejích vodních zdrojích přezít, nebo
- c) Česká republika splňuje požadavky stanovené v části I přílohy č. 4 k této vyhlášce.

(2) Jestliže sousední členské státy nebo povodí sdílená se sousedními členskými státy nejsou uznány za prosté nákazy, musí být na území České republiky vytvořeny vhodné nárazníkové zóny tak, aby chránily Českou republiku prostou nákazy před pasivním zavlečením příslušné nákazy.

¹⁰⁾ Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění zákona č. 124/2008 Sb.

§ 39

Oblast nebo jednotka prosté nákazy

(1) Oblast nebo jednotka na území České republiky může být uznána za prostou jedné nebo více neexotických nákaz uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, jestliže

- a) v oblasti nebo jednotce, popřípadě v jejich vodních zdrojích se nevyskytují žádné druhy vnímavé na uvedené nákazy,
- b) je známo, že původce příslušné nákazy nemůže v oblasti nebo jednotce, popřípadě v jejich vodních zdrojích přežít, nebo
- c) oblast nebo jednotka splňují požadavky stanovené v části II přílohy č. 4 k této vyhlášce.

(2) Státní veterinární správa předloží Stálému výboru pro potravní řetězec a zdraví zvířat prohlášení o uznání podle odstavce 1 spolu s podpůrnými důkazy způsobem stanoveným Komisí.

(3) Jestliže oblast nebo jednotka uvedené v odstavci 1 představují více než 75 % území České republiky, anebo sestává-li tato oblast nebo jednotka z povodí sdíleného s jiným členským státem nebo třetí zemí, nepostupuje se podle odstavce 2 a o případném uznání oblasti nebo jednotky za prosté nákazy rozhodnou orgány Unie.

§ 40

Státní veterinární správa vede a průběžně aktualizuje seznam oblastí a jednotek prohlášených v souladu s § 39 odst. 2 a 3 za prosté nákazy a zveřejňuje jej způsobem umožňujícím dálkový přístup prostřednictvím sítě internet.

§ 41

Udržení statusu území prostého nákazy

(1) Je-li Česká republika uznána v souladu s § 38 za prostou jedné nebo více neexotických nákaz uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, může být ukončen program dozoru a udržení statusu státu prostého nákazy, pokud existují podmínky, které podporují vznik klinických projevů příslušné nákazy, a pokud jsou uplatňována příslušná ustanovení této vyhlášky.

(2) Není-li Česká republika uznána za prostou nákazy, musí v oblastech a jednotkách, které jsou uznány za prosté nákazy, a ve všech případech, ve kterých neexistují podmínky, které podporují vznik klinických projevů příslušné nákazy, pokračovat dozor v souladu s metodami stanovenými orgány Unie, ovšem na úrovni přiměřené míře rizika.

§ 42

Pozastavení, obnovení a odejmutí statusu státu, oblasti nebo jednotky prostých nákazy

(1) Lze-li se důvodně domnívat, že byla porušena jakákoli z podmínek pro udržení statusu státu, oblasti nebo jednotky prostých nákazy, Státní veterinární správa

- a) pozastaví okamžitě uvádění vnímavých druhů a druhů, které jsou přenašeči, na trh do ostatních členských států, oblastí nebo jednotek s vyšším nákazovým statusem ve vztahu k příslušné nákaze ve shodě s částí A přílohy č. 2 k této vyhlášce,
- b) postupuje podle § 19 až 21, 27 a 28.

(2) Jestliže epizootologické šetření podle § 20 odst. 1

- a) prokáže, že k porušení podmínek pro udržení statusu státu, oblasti nebo jednotky prostých nákazy nedošlo, status státu, oblasti nebo jednotky prostých nákazy se obnoví,
- b) potvrdí s vysokou pravděpodobností, že k infekci došlo, status státu, oblasti nebo jednotky prostých nákazy musí být odejmut stejným postupem, podle kterého byl tento status uznán. Před obnovením tohoto statusu musí být splněny požadavky uvedené v příloze č. 4 k této vyhlášce.

HLAVA VI

SPOLUPRÁCE ORGÁNŮ VETERINÁRNÍ SPRÁVY S JINÝMI ORGÁNY, LABORATOŘE A DIAGNOSTICKÉ METODY

§ 43

Státní veterinární správa zajišťuje účinnou a trvalou spolupráci mezi orgány veterinární správy navzájem a mezi těmito orgány a laboratořemi pro nákazy vodních živočichů, jakož i vzájemnou výměnu informací a přístup orgánů veterinární správy k nejnovějším poznatkům v oblastech analýzy rizik a epizootologie.

§ 44

Národní referenční laboratoř

(1) Národní referenční laboratoř pro nákazy vodních živočichů, materiálně a personálně vybavená k provádění laboratorních vyšetření podle této vyhlášky,

- a) vykonává činnosti uvedené v části I přílohy č. 5 k této vyhlášce,
- b) odpovídá za koordinaci diagnostických standardů

a metod používaných při diagnostice nálezů vodních živočichů,

- c) spolupracuje s referenční laboratoří Unie pro nález vodních živočichů a s laboratořemi uvedenými v § 45.

(2) Státní veterinární správa informuje Komisi, ostatní členské státy a referenční laboratoře Unie pro nález vodních živočichů o názvu a adrese národní referenční laboratoře uvedené v odstavci 1 a o případných změnách.

§ 45

Ostatní laboratoře, které byly Státní veterinární správou určeny k provádění laboratorních vyšetření pro účely této vyhlášky,

- a) vykonávají činnosti uvedené v části II přílohy č. 5 k této vyhlášce,
- b) používají při laboratorních vyšetřeních v případech podezření z výskytu nebo potvrzení výskytu nálezů vodních živočichů diagnostické standardy a metody stanovené orgány Unie.

HLAVA VII

SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 46

(1) Provádí-li Komise svými odborníky kontroly včetně auditů na místě v České republice v zájmu zajištění jednotného používání právních předpisů Evropských společenství, které se týkají vodních živočichů, poskytuje jim Státní veterinární správa veškerou pomoc potřebnou k plnění jejich povinností. Bližší pravidla postupu v rámci této součinnosti jsou stanovena před-

pisí Evropských společenství o úředních kontrolách a jejich organizaci¹¹⁾.

(2) Zjistí-li kontrola podle odstavce 1 závažné riziko pro zdraví vodních živočichů, učiní orgány veterinární správy okamžitě v souladu se zákonem a touto vyhláškou veškerá opatření nezbytná k ochraně zdraví těchto živočichů.

§ 47

Zrušuje se:

1. Vyhláška č. 381/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury, produkty rybolovu a živé mlže a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí.
2. Vyhláška č. 201/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 202/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na čerstvé maso, mleté maso, masné polotovary a masné výrobky, ve znění vyhlášky č. 375/2003 Sb., a vyhláška č. 381/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a produkty akvakultury, produkty rybolovu a živé mlže a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění vyhlášky č. 289/2007 Sb.

ČÁST DRUHÁ

ÚČINNOST

§ 48

Tato vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jejího vyhlášení.

Ministr:

Mgr. Gandalovič v. r.

¹¹⁾ Čl. 45 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004.

Údaje povinně zapisované do seznamu schválených produkčních podniků akvakultury a oprávněných zpracovatelských zařízení

I. Údaje o schváleném produkčním podniku akvakultury

1. Příslušný orgán veterinární správy uvádí v seznamu podle § 5 této vyhlášky přinejmenším následující údaje o každém produkčním podniku akvakultury:
  - a) název a adresu produkčního podniku akvakultury a kontaktní údaje (telefon, fax, e-mail);
  - b) veterinární schvalovací číslo a další údaje týkající se schválení produkčního podniku akvakultury (tj. data schválení, identifikačního čísla, zvláštních podmínek produkce, apod.);
  - c) zeměpisnou polohu hospodářství vymezenou vhodným systémem souřadnic veškerých hospodářství (je-li to možné, souřadnicemi geografického informačního systému – GIS);
  - d) účel, druh (tj. druh systému chovu nebo zařízení, jako například pozemní zařízení, klece v moři, rybníky) a maximální objem produkce, pokud je regulována;
  - e) v případě kontinentálních hospodářství, středisek pro odesílání a středisek pro čištění údaje o vodních zdrojích a o vypouštění vody;
  - f) druhy živočichů pocházejících z akvakultury chovaných v hospodářství (v případě hospodářství chovajícího více druhů nebo hospodářství chovajícího živočichy pro okrasné účely musí být uvedeno, zda je o některém z druhů známo, že je vnímavý na některou z nákaz uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce, anebo zda je o něm známo, že je jejím přenašečem);
  - g) aktualizované údaje o nakažovém statusu (tj. zda je hospodářství prosté nákazy ve vztahu ke státu, oblasti nebo jednotce, zda je v hospodářství uplatňován program směřující k získání takového statusu, anebo zda je hospodářství prohlášeno za zamořené nákazou uvedenou v příloze č. 3 k této vyhlášce).
2. Je-li schválena chovná oblast měkkýšů v souladu se zákonem a § 3 odst. 2 této vyhlášky, zaznamenají se údaje požadované v bodě 1 písm. a) pro všechny produkční podniky akvakultury působící uvnitř chovné oblasti měkkýšů. Údaje požadované v bodě 1 písm. b) až g) se zaznamenají na úrovni chovné oblasti měkkýšů.

II. Údaje o oprávněném zpracovatelském zařízení

Příslušný orgán veterinární správy uvádí v seznamu podle § 5 této vyhlášky přinejmenším následující údaje o každém oprávněném zpracovatelském zařízení:

- a) název a adresu oprávněného zpracovatelského zařízení a kontaktní údaje (telefon, fax, e-mail);
- b) veterinární schvalovací číslo a další údaje týkající se schválení oprávněného zpracovatelského zařízení (tj. data schválení, identifikačního čísla, zvláštních podmínek produkce, apod.);
- c) zeměpisnou polohu oprávněného zpracovatelského zařízení vymezenou vhodným systémem souřadnic (je-li to možné, souřadnicemi geografického informačního systému – GIS);

- d) podrobnosti o technologiích čištění nebo zneškodňování odpadních vod oprávněného zpracovatelského zařízení;
- e) druh (druhy) živočichů pocházejících z akvakultury, které jsou v oprávněném zpracovatelském zařízení zpracovávány.

A. Nákazový status oblasti nebo jednotky akvakultury, k němuž je třeba brát zřetel při použití § 7 této vyhlášky

Živočiškové pocházející z akvakultury určené k chovu a doplnění stavů

kategorie	nákazový status	živočiškové mohou být přijímáni	veterinární osvědčení		živočiškové mohou být odesláni do
			přijetí	odeslání	
I	oblast prostá nákazy (§ 38 nebo 39 této vyhlášky)	pouze z kategorie I	ano	ne, pokud jde o odeslání do kategorie III nebo V ano, pokud jde o odeslání do kategorie I, II nebo IV	všech kategorií
II	program dozoru (§ 34 odst. 1 této vyhlášky)	pouze z kategorie I	ano	ne	kategorie III a V
III	nedefinovaný (oblast není zamořena, ale není zařazena do programu k získání statusu oblasti prosté nákazy)	z kategorie I, II nebo III	ne	ne	kategorie III a V
IV	program ozdravování (§ 34 odst. 3 této vyhlášky)	pouze z kategorie I	ano	ano	kategorie V
V	zamořená oblast (§ 28 odst. 2 této vyhlášky)	ze všech kategorií	ne	ano	kategorie V

**B. Doporučený dozor a doporučená četnost kontrol
v hospodářstvích a chovných oblastech měkkýšů**

přítomné druhy	nákazový status podle části A	úroveň rizika *)	dozor nad zdravím vodních živočichů **)	doporučená četnost úředních kontrol (§ 6 odst. 2 této vyhlášky)	doporučená četnost kontrol zdravotních živočichů (§ 6 odst. 1 této vyhlášky)	konkrétní požadavky kontroly, vzorků a dozor nezbytné k udržení daného nákazového statusu	poznámky
Žádný druh na vnímavé nákazy uvedené v příloze č. 3 k této vyhlášce	kategorie I oblast uznaná za prostou nákazy v souladu s § 38 odst. 1 písm. a) nebo b) nebo § 39 odst. 1 písm. a) nebo b) této vyhlášky	nízká	pasivní	1 za 4 roky	1 za 4 roky	konkrétní požadavky na zachování statusu oblasti prosté nákazy podle § 41 této vyhlášky	doporučená četnost kontrol se použije, aniž jsou dotčeny konkrétní požadavky uvedené u každého nákazového statusu; kde je to možné, měly by být kontroly a odběry vzorků kombinovány s kontrolami podle § 6 této vyhlášky; cílem úředních kontrol podle § 6 odst. 2 této vyhlášky je ověřit soulad s touto vyhláškou; cílem kontrol zdraví vodních živočichů
	kategorie I oblast uznaná za prostou nákazy v souladu s § 38 odst. 1 písm. c) nebo § 39 odst. 1 písm. c) této vyhlášky	vysoká střední nízká	aktivní, cílený nebo pasivní	1 ročně 1 za 2 roky 1 za 4 roky	1 ročně 1 za 2 roky 1 za 2 roky	konkrétní požadavky podle § 34 odst. 1 této vyhlášky	
druhy vnímavé na jednu nebo více nákaz uvedených v příloze č. 3 k této vyhlášce	kategorie II oblast neuznaná za prostou nákazy, ale podléhající programu doзору podle § 34 odst. 1 této vyhlášky	vysoká	cílený	1 ročně	1 ročně		
		střední		1 za 2 roky	1 za 2 roky		
		nízká		1 za 4 roky	1 za 2 roky		

	kategorie III oblast, která není za- mořená a nepodléhá programu dozoru za účelem získání statusu oblasti prosté nákazy	vysoká	aktivní	1 ročně	3 ročně	je ověřit nákazový status živočichů, poskytovat pora- denství provo- zovatelům pro- dukčních podniků akvakultury v otáz- kách týkajících se zdraví vodních ži- vočichů, popřípadě přijmout nutná veterinární opatření
		střední		1 ročně	2 ročně	
		nízká		1 za 2 roky	1 ročně	
	kategorie IV zamořená oblast podlé- hající programu ozdra- vování podle § 34 odst. 3 této vyhlášky	vysoká	cílený	1 ročně	1 ročně	
		střední		1 za 2 roky	1 za 2 roky	
		nízká		1 za 4 roky	1 za 2 roky	
	kategorie V zamořená oblast podlé- hající minimálním kontrolním opatřením podle hlavy III této vyhlášky	vysoká	pasivní	1 za 4 roky	1 ročně	
		střední		1 za 4 roky	1 za 2 roky	
		nízká		1 za 4 roky	1 za 4 roky	

Vysvětlivky k tabulce:

*) Hospodářství nebo chovná oblast měkkýšů s **vyšokým rizikem** je hospodářství nebo chovná oblast měkkýšů,

- a) u kterých je vysoké riziko šíření nebo zavlečení nákaz do jiných či z jiných hospodářství nebo populací volně žijících živočichů;
- b) které fungují za takových podmínek chovu, které by mohly s ohledem na přítomné druhy zvýšit riziko vzplanutí ohniska nákazy (velké množství biomasy, nízká jakost vody);
- c) které prodávají živé vodní živočichy k dalšímu chovu nebo doplňování stavů.

Hospodářství nebo chovná oblast měkkýšů **se středním rizikem** je hospodářství nebo chovná oblast měkkýšů,

- a) u kterých je středně vysoké riziko šíření nebo zavlečení nákaz do jiných či z jiných hospodářství nebo populací volně žijících živočichů;

- b) které fungují za takových podmínek chovu, které by s ohledem na přítomné druhy nutně nemusely zvýšit riziko vzplanutí ohniska nákazy (střední množství biomasy, střední jakost vody);
- c) které prodávají živé vodní živočichy zejména k lidské spotřebě.

Hospodářství nebo chovná oblast měkkýšů s **nízkým rizikem** je hospodářství nebo chovná oblast měkkýšů,

- a) u kterých je nízké riziko šíření nebo zavlečení nákaz do jiných či z jiných hospodářství nebo populací volně žijících živočichů;
- b) které fungují za takových podmínek chovu, které by s ohledem na přítomné druhy nezvýšily riziko vzplanutí ohniska nákazy (nízké množství biomasy, dobrá jakost vody);
- c) které prodávají živé vodní živočichy pouze k lidské spotřebě.

) **Pasivní dozor zahrnuje povinné okamžité hlášení výskytu určených nákaz nebo podezření z jejich výskytu, anebo zvýšený úhyn. V takovém případě se vyžaduje šetření v souladu s hlavou III dílem 2 oddílem 1 této vyhlášky.

Aktivní dozor zahrnuje:

- a) rutinní kontrolu příslušným orgánem, popřípadě jinými kvalifikovanými zdravotnickými službami pověřenými příslušnými orgány;
- b) prohlídku populace živočichů pocházejících z akvakultury v hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů zaměřenou na klinické nákazy;
- c) odběr diagnostických vzorků během kontroly v případě podezření z výskytu nákazy uvedené na seznamu nebo pozorovaného zvýšeného úhynu;
- d) povinné okamžité hlášení výskytu stanovených nákaz či podezření z jejich výskytu nebo jakéhokoli zvýšeného úhynu.

Cílený dozor zahrnuje:

- a) rutinní kontrolu příslušným orgánem, popřípadě jinými kvalifikovanými zdravotnickými službami pověřenými příslušnými orgány;
- b) odběr předepsaných vzorků živočichů pocházejících z akvakultury a jejich vyšetření na specifického patogenního původce (specifické patogeny původce) stanovenými metodami;
- c) povinné okamžité hlášení výskytu stanovených nákaz či podezření z jejich výskytu nebo jakéhokoli zvýšeného úhynu.

Kritéria pro zařazení na seznam nákaz, seznam nákaz

I. Kritéria pro zařazení nákazy na seznam

- A. Exotické nákazy musí splňovat kritéria stanovená v bodě 1 a v bodě 2 nebo 3.
1. Nákaza je exotická, když se nevyskytuje v akvakultuře Unie a o jejím patogenním původci není známo, že by se vyskytoval ve vodách Unie.
  2. V případě zavlečení do Unie by tato nákaza mohla mít značný hospodářský dopad buď způsobením produkčních ztrát v akvakultuře Unie, anebo omezením potenciálu obchodu s živočichy pocházejícími z akvakultury a produkty z nich získanými.
  3. V případě zavlečení do Unie by tato nákaza mohla mít ničivý dopad na životní prostředí, který postihuje populace volně žijících vodních živočichů náležejících k druhům, které představují bohatství, jež si zaslouží, aby bylo chráněno právem Evropských společenství nebo mezinárodními předpisy.
- B. Neexotické nákazy musí splňovat kritéria stanovená v bodech 1, 4, 5, 6, 7 a v bodě 2 nebo 3.
1. Několik členských států nebo oblastí v několika členských státech je prostých dané nákazy.
  2. V případě zavlečení do členského státu prostého dané nákazy by tato nákaza mohla mít značný hospodářský dopad buď způsobením produkčních ztrát, přičemž roční náklady spojené s takovou nákazou a jejím tlumením převyšují 5 % hodnoty produkce vnímavých druhů živočichů pocházejících z akvakultury v dané oblasti, anebo omezením potenciálu mezinárodního obchodu s živočichy pocházejícími z akvakultury a produkty z nich získanými.
  3. Je-li nákaza zavlečena do členského státu prostého nákazy, má ničivý dopad na životní prostředí, který postihuje populace volně žijících vodních živočichů náležejících k druhům, které představují bohatství, jež si zaslouží, aby bylo chráněno právem Evropských společenství nebo mezinárodními předpisy.
  4. Na úrovni hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů lze nákazu jen obtížně zdolávat a zabránit jejímu šíření bez použití přísných opatření pro její tlumení a bez obchodních omezení.
  5. Nákazu lze účinně tlumit na úrovni členského státu, jelikož je ze zkušenosti známo, že je možno vytvořit a udržovat oblasti nebo jednotky prosté této nákazy a že udržování takových jednotek je z hlediska nákladů efektivní.

6. Existuje riziko, že se při uvádění živočichů pocházejících z akvakultury na trh objeví nákaza v dříve nezamořené oblasti.
7. Jsou k dispozici spolehlivé a jednoduché testy pro vyšetřování nakažených vodních živočichů. Testy musí být specifické a citlivé a metoda vyšetření musí být harmonizována na úrovni Unie.

II. Seznam nákaz

1) EXOTICKÉ NÁKAZY		
	NÁKAZA	VNÍMAVÉ DRUHY
RYBY	epizootická nekróza krvetvorné tkáně	pstruh duhový (<i>Oncorhynchus mykiss</i>) a okoun říční (<i>Perca fluviatilis</i>)
	epizootický vředový syndrom	rody: <i>Catla</i> , <i>Channa</i> , <i>Labeo</i> , <i>Mastacembelus</i> , <i>Mugil</i> , <i>Puntius</i> a <i>Trichogaster</i>
MĚKKÝŠI	bonamióza (<i>Bonamia exitiosa</i>)	ústřice (<i>Ostrea angasi</i> a <i>Ostrea chilensis</i>)
	perkinsóza (<i>Perkinsus marinus</i>)	<i>Crassostrea gigas</i> a <i>Crassostrea virginica</i>
	mikrocytóza (<i>Mikrocytos mackinii</i>)	<i>Crassostrea gigas</i> , <i>Crassostrea virginica</i> , <i>Ostrea conchaphila</i> a <i>Ostrea edulis</i>
KORÝŠI	syndrom Taura	garnáti (<i>Penaeus setiferus</i> , <i>Penaeus stylirostris</i> a <i>Penaeus vannamei</i>)
	žlutohlavost (<i>Yellowhead disease</i>)	garnáti (<i>Penaeus aztecus</i> , <i>Penaeus duorarum</i> , <i>Penaeus japonicus</i> , <i>Penaeus monodon</i> , <i>Penaeus setiferus</i> , <i>Penaeus stylirostris</i> a <i>Penaeus vannamei</i>)
2) NEEEXOTICKÉ NÁKAZY		
	NÁKAZA	VNÍMAVÉ DRUHY
RYBY	virová hemoragická septikémie (VHS)	sleď (<i>Clupea spp.</i>), síh (<i>Coregonus sp.</i>), štika obecná (<i>Esox lucius</i>), treska skvrnitá (<i>Gadus aeglefinus</i>), treska (<i>Gadus macrocephalus</i>), treska obecná (<i>Gadus morhua</i>), <i>Oncorhynchus spp.</i> , pstruh duhový (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), treska hlubinná (<i>Onosmustelus</i>), pstruh obecný (<i>Salmo trutta</i>), pakambala velká (<i>Scophthalmus maximus</i>), šprot (<i>Sprattus sprattus</i>) a lipan podhorní (<i>Thymallus thymallus</i>)
	infekční nekróza krvetvorné tkáně (IHN)	losos keta (<i>Oncorhynchus keta</i>), losos kisuč (<i>Oncorhynchus kisutch</i>), losos masu (<i>Oncorhynchus masou</i>), pstruh duhový nebo migrující (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), losos nerka (<i>Oncorhynchus nerka</i>), losos pacifický rodur (<i>Oncorhynchus rhodurus</i>), losos čavyča (<i>Oncorhynchus tshawytscha</i>) a losos obecný (<i>Salmo salar</i>)
	herpesviróza koi (KHV)	kapr obecný a kapr koi (<i>Cyprinus carpio</i>)
	nakažlivá chudokrevnost lososů (ISA)	pstruh duhový (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), losos obecný (<i>Salmo salar</i>) a pstruh obecný (<i>Salmo trutta</i>)

MĚKKÝŠI	marteilióza (<i>Marteilia refringens</i>))	<i>Ostrea angasi</i> , <i>Ostrea chilensis</i> , <i>Ostrea edulis</i> , <i>Ostrea puelchana</i> , slávka jedlá (<i>Mytilus edulis</i>) a slávka středomořská (<i>Mytilus galloprovincialis</i>)
	bonamióza (<i>Bonamia ostreae</i>)	<i>Ostrea angasi</i> , <i>Ostrea chilensis</i> , <i>Ostrea conchaphila</i> , <i>Ostrea denselammellosa</i> , ústřice jedlá (<i>Ostrea edulis</i>) a <i>Ostrea puelchana</i>
KORÝŠI	běloskvrnitost (<i>White spot disease</i>)	všichni desetinozí korýši (řád <i>Decapoda</i>)

Požadavky na vyhlášení členského státu, oblasti nebo jednotky prostých nákazy

I. Členský stát prostý nákazy

1. Na základě předchozího vývoje:

1.1. Členský stát, v němž se vyskytují vnímavé druhy, ale v němž nebyl po dobu nejméně 10 let před datem uplatnění statusu oblasti prosté nákazy zaznamenán výskyt nákazy navzdory podmínkám napomáhajícím jejímu klinickému projevu, může být považován za prostý nákazy, pokud:

- a) jsou prováděna nepřetržitě po dobu nejméně 10 let před uplatněním statusu oblasti prosté nákazy základní opatření pro zajištění biologické bezpečnosti;
- b) nebyla zjištěna infekce u volně žijících populací;
- c) jsou účinně uplatňovány obchodní a dovozní podmínky, které brání zavlečení nákazy do členského státu.

Členský stát, který si přeje užívat výhod statusu státu prostého nákazy, musí podat žádost ve smyslu § 38 této vyhlášky do 1. listopadu 2008. Po tomto datu je možno udělit status státu prostého nákazy pouze v souladu s bodem 2.

1.2. Základními opatřeními pro zajištění biologické bezpečnosti jsou podle bodu 1.1. písm. a) přinejmenším:

- a) existence ohlašovací povinnosti výskytu nákazy příslušnému orgánu, včetně hlášení podezření z výskytu nákazy;
- b) fungující systém včasné detekce umožňující příslušnému orgánu provádět na celém území státu účinné nákazové šetření a podávání zpráv, zaručujících zejména:
  - včasné rozpoznání klinických příznaků odpovídajících podezření z výskytu nákazy, včasné rozpoznání nově se objevující nákazy nebo nevysvětleného úhynu v hospodářstvích, v chovných oblastech měkkýšů a ve volné přírodě,
  - rychlé ohlašování události příslušnému orgánu za účelem co možná nejrychlejšího zahájení diagnostického šetření.

1.3. Systém včasné detekce podle bodu 1.2. písm. b) musí zahrnovat přinejmenším:

- a) širokou osvětu mezi personálem zaměstnaným v podnicích akvakultury nebo v oblasti zpracování živočichů pocházejících z akvakultury, pokud jde o jakékoli příznaky odpovídající výskytu nákazy, a odbornou přípravu veterinárních lékařů nebo odborníků na zdraví vodních živočichů zaměřenou na rozpoznávání a hlášení výskytu neobvyklých onemocnění;
- b) veterinární lékaře nebo odborníky na zdraví vodních živočichů školené v rozpoznávání a hlášení podezření z výskytu nákazy;

- c) přístup příslušného orgánu k laboratorím vybaveným pro diagnostiku a diferenciální diagnostiku nákaz uvedených v seznamu nákaz, jakož i nově se objevujících nákaz.

2. Na základě cíleného dozoru:

Členský stát, v němž byl zaznamenán poslední klinický výskyt nákazy v průběhu 10 let před uplatněním statusu oblasti prosté nákazy, anebo v němž nebyl znám nákazový status před zahájením cíleného dozoru například z důvodu absence podmínek napomáhajících klinickému projevu nákazy, může být považován za prostý specifické nákazy, pokud:

- a) členský stát provádí základní opatření pro tlumení nákazy stanovené v bodě 1.2. a
- b) cílený dozor v souladu s metodami přijatými orgány Unie probíhal po dobu nejméně 2 let, aniž byl v kterémkoli hospodářství nebo chovné oblasti měkkýšů chovající jakékoli vnímavé druhy zjištěn patogenní původce.

Pokud existují části členského státu, v nichž je omezený počet hospodářství nebo chovných oblastí měkkýšů a v nichž proto cílený dozor neposkytuje dostatečné epizootologické údaje, ale v nichž se vyskytují volně žijící populace některých vnímavých druhů, musí být tyto volně žijící populace zahrnuty do cíleného dozoru.

II. Oblasti nebo jednotky prosté nákazy

1. Oblasti:

1.1. Oblast může sestávat

- a) z celého povodí od pramene k ústí do moře, nebo
- b) z části povodí od pramene (pramenů) až po přírodní nebo umělou překážku, která zabraňuje migraci vodních živočichů z níže položených úseků povodí proti proudu, nebo
- c) z více než jednoho povodí, včetně příslušných ústí do moře, v důsledku epizootologické souvislosti mezi povodími prostřednictvím ústí .

Zeměpisné vymezení oblasti musí být jasně vyznačeno na mapě.

- 1.2. Pokud oblast přesahuje území jednoho členského státu, může být prohlášena za oblast prostou nákazy pouze tehdy, vztahují-li se podmínky uvedené v bodech 1.3., 1.4. a 1.5. na všechny části této oblasti. V takovém případě všechny dotčené členské státy požádají o schválení té části oblasti, která se nachází na jejich území.

- 1.3. Oblast, v níž se vyskytují vnímavé druhy, ale v níž nebyl po dobu nejméně 10 let před uplatněním statusu oblasti prosté nákazy zaznamenán výskyt nákazy navzdory podmínkám napomáhajícím jejímu klinickému projevu, může být považována za prostou nákazy, pokud splňuje přiměřeně požadavky uvedené v části I. 1.

Členský stát, který si přeje užívat výhod statusu oblasti prosté nákazy, musí svůj záměr oznámit ve smyslu § 39 odst. 2 této vyhlášky do 1. listopadu 2008. Po tomto datu je možno udělit status oblasti prosté nákazy pouze v souladu s částí I. 2.

- 1.4. Oblast, v níž byl zaznamenán poslední klinický výskyt nákazy v průběhu 10 let před uplatněním statusu oblasti prosté nákazy, anebo v níž nebyl znám nákazový status před zahájením cíleného dozoru například z důvodu absence podmínek napomáhajících klinickému projevu nákazy, může být považována za prostou nákazy, pokud splňuje přiměřeně požadavky stanovené v části I. 2.
  - 1.5. Pokud je to vhodné, musí být vytvořena nárazníková zóna pro provádění monitorovacího programu. Nárazníková zóna musí být vymezena tak, aby oblast prostou nákazy chránila před pasivním zavlečením dané nákazy.
2. Jednotky sestávající z jednoho nebo více hospodářství či chovných oblastí měkkýšů, ve kterých nákazový status týkající se specifické nákazy závisí na nákazovém statusu okolních povrchových vod:
- 2.1. Jednotka může sestávat z jednoho nebo více hospodářství, skupiny nebo seskupení hospodářství, anebo z chovné oblasti měkkýšů, které mohou být považovány za jednu epizootologickou jednotku vzhledem k zeměpisnému umístění a vzdálenosti od ostatních skupin nebo seskupení hospodářství nebo chovných oblastí měkkýšů, pokud všechna hospodářství tvořící jednotku podléhají společnému systému biologické bezpečnosti. Zeměpisné vymezení jednotky musí být jasně vyznačeno na mapě.
  - 2.2. Jednotka, v níž se vyskytují vnímavé druhy, ale v níž nebyl po dobu nejméně 10 let před uplatněním statusu jednotky prosté nákazy zaznamenán výskyt nákazy navzdory podmínkám napomáhajícím jejímu klinickému projevu, může být považována za prostou nákazy, pokud splňuje přiměřeně požadavky stanovené v části I. 1.
- Členský stát, který si přeje užívat výhod tohoto ustanovení, musí svůj záměr oznámit ve smyslu § 39 odst. 2 této vyhlášky do 1. listopadu 2008. Po tomto datu je možno udělit status jednotky prosté nákazy pouze v souladu s částí I. 2.
- 2.3. Jednotka, v níž byl zaznamenán poslední klinický výskyt nákazy v průběhu 10 let před uplatněním statusu jednotky prosté nákazy, anebo v níž nebo ve vodách v jejím okolí nebyl znám nákazový status před zahájením cíleného dozoru například z důvodu absence podmínek napomáhajících klinickému projevu nákazy, může být považována za prostou nákazy, pokud splňuje přiměřeně požadavky stanovené v části I. 2.
  - 2.4. Je-li to považováno za nutné pro ochranu před zavlečením nákazy, musí každé hospodářství nebo každá chovná oblast měkkýšů v jednotce podléhat dalším opatřením uloženým příslušným orgánem. Taková opatření mohou zahrnovat vytvoření nárazníkové zóny, ve které se provádí monitorovací program, okolo

jednotky, jakož i zavedení dalších opatření na ochranu proti zavlečení případných nosičů nebo přenašečů patogenních původců.

3. Jednotky sestávající z jednoho nebo více jednotlivých hospodářství, v nichž je nálezový status nezávislý na nálezovém statusu okolních povrchových vod:

3.1. Jednotka může sestávat

- a) z jednotlivého hospodářství, které může být považováno za jedinou epizootologickou jednotku, jelikož není ovlivněno nálezovým statusem v okolních vodách, nebo
- b) z více než jednoho hospodářství, pokud každé hospodářství v jednotce splňuje kritéria stanovená v písmenu a) a v bodech 3.2. až 3.6., přičemž vzhledem k extenzivnímu přesunu živočichů mezi hospodářstvími musí být všechna hospodářství považována za jedinou epizootologickou jednotku za předpokladu, že všechna hospodářství podléhají společnému systému biologické bezpečnosti.

3.2. Jednotka musí být zásobována vodou

- a) přes úpravnu vod, která zneškodní příslušného patogenního původce, aby se snížilo riziko zavlečení nákazy na přijatelnou úroveň, nebo
- b) přímo ze studny, vrtu nebo pramene. Pokud se takový vodní zdroj nachází mimo pozemky hospodářství, musí být voda přiváděna přímo do hospodářství a musí být vedena potrubím.

3.3. Vniknutí vodních živočichů z okolních vodních toků do jednotky musí bránit přirozené nebo umělé překážky.

3.4. V případě potřeby musí být jednotka chráněna před zaplavením a infiltrací vody z okolních vodních toků.

3.5. Jednotka musí přiměřeně vyhovovat požadavkům stanoveným v části I. 2.

3.6. Je-li to považováno za nutné pro ochranu před zavlečením nákazy, musí jednotka podléhat dalším opatřením ukládaným příslušným orgánem, včetně dalších opatření na ochranu proti zavlečení případných nosičů nebo přenašečů patogenních původců.

3.7. Prováděcí opatření k bodu 3.2. písm. a) stanoví orgány Unie.

4. Zvláštní ustanovení týkající se jednotlivých hospodářství zahajujících nebo obnovujících činnost:

4.1. Nové hospodářství, které splňuje požadavky stanovené v bodě 3.1. písm. a) a v bodech 3.2. až 3.6., ale které zahajuje činnost se živočichy pocházejícími z akvakultury dodanými z jednotky považované za prostou nákazy, může být prohlášeno za prosté nákazy, aniž by se podrobilo odběru vzorků požadovanému pro schválení.

- 4.2. Hospodářství, které po přestávce obnovuje činnost se živočichy pocházejícími z akvakultury dodanými z jednotky považované za prostou nákazy a které splňuje požadavky stanovené v bodě 3.1. písm. a) a v bodech 3.2. až 3.6., může být prohlášeno za prosté nákazy, aniž by se podrobilo odběru vzorků požadovanému pro schválení, jestliže
- a) příslušnému orgánu jsou známy zdravotní záznamy hospodářství za poslední 4 roky jeho provozu; bylo-li však dotyčné hospodářství v provozu po dobu kratší než 4 roky, bere se v úvahu skutečné období, po které bylo hospodářství v provozu;
  - b) na hospodářství se nevztahovala veterinární opatření ve vztahu k nálezům uvedeným v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce a v tomto hospodářství nebyly zaznamenány žádné předcházející výskyty těchto nálezů;
  - c) před vpuštěním živočichů pocházejících z akvakultury, jiker nebo gamet do hospodářství došlo k vyčištění a dezinfekci hospodářství, načež bylo hospodářství v případě potřeby ponecháno po určitou dobu bez obsádky.

Činnosti laboratoří podle § 44 a 45 vyhlášky

I. Národní referenční laboratoř

1. Národní referenční laboratoř určená podle zákona a § 44 této vyhlášky odpovídá za koordinaci diagnostických standardů a metod v oblasti její působnosti v České republice. Tato národní referenční laboratoř:
  - a) informuje bezodkladně příslušný orgán, jakmile se dozví o podezření z výskytu jakékoli nákazy uvedené v příloze č. 3 k této vyhlášce;
  - b) koordinuje ve shodě s příslušnou referenční laboratoří Unie metody používané v České republice pro diagnostiku daných nákaz, které spadají do oblasti její působnosti;
  - c) pomáhá aktivně při diagnostice ohnisek příslušné nákazy přijímáním izolátů patogenních původců pro potvrzování diagnóz, popis a epizootologické studie;
  - d) podporuje základní školení a doškolování odborníků v laboratorní diagnostice s cílem harmonizovat diagnostické postupy a metody v České republice;
  - e) zajišťuje potvrzování pozitivních výsledků všech ohnisek exotických nákaz uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce a primárních ohnisek neexotických nákaz uvedených v téže příloze;
  - f) pořádá mezilaboratorní srovnávací testy (kruhové testy) diagnostických postupů na vnitrostátní úrovni s laboratořemi k tomu určenými v souladu se zákonem a § 45 této vyhlášky za účelem poskytnutí informací o používaných diagnostických metodách a výsledcích testů prováděných v České republice;
  - g) spolupracuje s referenční laboratoří Unie pro nákazy vodních živočichů a podílí se na srovnávacích testech, požadovaných referenční laboratoří Unie;
  - h) zajišťuje pravidelný a otevřený dialog s příslušnými vnitrostátními orgány;
  - i) funguje, je hodnocena a akreditována v souladu s následujícími evropskými normami s přihlédnutím ke kritériím pro různé metody vyšetření stanovené v této vyhlášce:
    - EN ISO/IEC 17025 „Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří“,
    - EN 45002 „Všeobecná kritéria pro posuzování zkušebních laboratoří“,
    - EN 45003 „Systém akreditace kalibračních a zkušebních laboratoří – Všeobecné požadavky na jeho správu a uznání“.
2. Akreditace a hodnocení zkušebních laboratoří podle bodu 1 písm. i) se může týkat jednotlivých testů nebo skupin testů.
3. Státní veterinární správa může dát souhlas národní referenční laboratoři k tomu, aby pro jednu nebo více nákaz, které spadají do její působnosti, používala odborných znalostí a kapacity ostatních určených laboratoří uvedených v § 45 této vyhlášky, ovšem za předpokladu, že tyto laboratoře vyhovují příslušným požadavkům této části. Národní referenční laboratoř však zůstane kontaktním místem České republiky pro referenční laboratoř Unie.

II. Určené laboratoře v České republice

1. Laboratoře určené Státní veterinární správou pro diagnostické služby uvedené v § 45 této vyhlášky:
  - a) informují bezodkladně příslušný orgán, jakmile se dozví o podezření z výskytu jakékoli nákazy uvedené v příloze č. 3 k této vyhlášce;
  - b) účastní se mezilaboratorních srovnávacích testů (kruhových testů) diagnostických postupů pořádaných národní referenční laboratoří;
  - c) fungují, jsou hodnoceny a akreditovány v souladu s následujícími evropskými normami s přihlédnutím ke kritériím pro různé metody vyšetření stanovené k této vyhlášce:
    - EN ISO/IEC 17025 „Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří“,
    - EN 45002 „Všeobecná kritéria pro posuzování zkušebních laboratoří“,
    - EN 45003 „Systém akreditace kalibračních a zkušebních laboratoří – Všeobecné požadavky na jeho správu a uznání“.
2. Akreditace a hodnocení zkušebních laboratoří podle bodu 1 písm. c) se může týkat jednotlivých testů nebo skupin testů.
3. Státní veterinární správa zruší určení laboratoře, jestliže již nejsou naplňovány podmínky stanovené v části II.

Kritéria a požadavky pro pohotovostní plány

Pohotovostní plány musí:

1. určit kompetence nezbytné pro rychlou a úspěšnou realizaci pohotovostních plánů a eradikační kampaně;
2. zabezpečit přístup k nouzovým fondům, rozpočtovým prostředkům a finančním zdrojům v zájmu zohlednění všech hledisek boje proti exotickým nákazám uvedeným v části II přílohy č. 3 této vyhlášce;
3. definovat vertikální řídicí strukturu k zajištění rychlého a účinného rozhodovacího postupu proti exotickým nákazám uvedeným v příloze č. 3 k této vyhlášce nebo nově se objevujícím nákazám; strategické řízení tlumení nákazy musí být úkolem ústřední rozhodovací instance;
4. zajistit vypracování podrobných plánů, podle nichž bude možno v případě vzplanutí ohniska exotických nákaz uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce nebo nově se objevujících nákaz pohotově zřídit místní pohotovostní nákazová střediska pro provádění opatření k tlumení nákazy a na ochranu životního prostředí na lokální úrovni;
5. stanovit pravidla spolupráce mezi příslušnými úřady a kompetentními orgány ochrany životního prostředí za účelem náležité koordinace veterinárních opatření k tlumení nákazy s opatřeními na ochranu životního prostředí;
6. vytvořit podmínky pro zabezpečení rychlé a účinné kampaně ke zdolávání nákazy včetně zajištění dostatečné laboratorní kapacity, personálu a vybavení;
7. zajistit, aby byla k dispozici aktuální pracovní příručka s podrobným, obsáhlým a praktickým popisem všech činností, postupů, pokynů a konkrétních opatření uplatňovaných při vzplanutí exotických nákaz uvedených v části II přílohy č. 3 k této vyhlášce nebo nově se objevujících nákaz, popřípadě i podrobné plány pro nouzové očkování;
8. požadovat pravidelné školení personálu v otázkách klinických příznaků, epizootologického šetření a tlumení nákaz, cvičných poplachů prováděných v reálném čase, školení komunikačních dovedností v zájmu stálé připravenosti úřadů, chovatelů a veterinárních lékařů ke zdolání nákazy;
9. pamatovat na vytvoření předpokladů k zajištění zdrojů potřebných pro tlumení velkého počtu ohnisek nákazy, která vzniknou v krátké době;
10. zajistit, aby v případě vzplanutí ohniska nákazy byly mrtvá těla vodních živočichů a odpady z vodních živočichů odstraňovány hromadně za použití postupů a metod, které neohrožují zdraví lidí a zvířat a životní prostředí, zejména postupů a metod
  - s minimálním rizikem pro půdu, vzduch, povrchové a podzemní vody, rostliny a živočichy,
  - s minimálním obtěžováním hlukem nebo zápachem,
  - s minimálními nepříznivými vlivy na přírodu nebo na místa zvláštního zájmu. Tím nejsou dotčeny požadavky stanovené předpisy Evropských společenství o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu⁹⁾;
11. obsahovat údaje o vhodných místech a zařízeních pro zpracování nebo neškodné odstranění mrtvých těl vodních živočichů a odpadů z vodních živočichů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě, v případě vzplanutí ohniska nákazy.

291**N Á L E Z****Ústavního soudu****Jménem republiky**

Ústavní soud rozhodl dne 29. ledna 2008 v plénu ve složení Stanislav Balík, František Duchoň, Vlasta Formánková, Vojen Güttler, Pavel Holländer, Ivana Janů, Vladimír Kůrka, Dagmar Lastovecká, Jiří Mucha, Jan Musil, Jiří Nykodým, Pavel Rychetský, Miloslav Výborný, Eliška Wagnerová a Michaela Židlická o návrhu Nejvyššího správního soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky na vyslovení protiústavnosti ustanovení § 57 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb.,

takto:

I. Ustanovení § 57 odst. 5 věty třetí zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb., bylo v rozporu s čl. 1, čl. 11 odst. 1, čl. 36 odst. 1 a 2, čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 a čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

II. Ve zbylé části se návrh zamítá.

Odůvodnění**I.****Vymezení věci a rekapitulace návrhu**

1. Ústavnímu soudu byl dne 5. 10. 2006 doručen návrh Nejvyššího správního soudu na vyslovení protiústavnosti ustanovení § 57 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb., (dále též „napadené ustanovení“).

2. Navrhovatel tak učinil poté, co v souvislosti se svou rozhodovací činností v souladu s čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a § 48 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dospěl k závěru, že ustanovení § 57 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb., jehož má být při řešení věci sp. zn. 2 Afs 108/2005 použito, je v rozporu s čl. 1, čl. 36 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

3. V uvedené věci sp. zn. 2 Afs 108/2005 je Nejvyšším správním soudem rozhodováno o kasační stížnosti stěžovatele Ing. J. N. proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 1. 2005 sp. zn. 31 Ca 115/2004. Tímto rozsudkem byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Hradci Králové ze dne 9. 3. 2004 č. j. 6828/150/2003-Stř., kterým bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu v Pardubicích ze dne 20. 8. 2003 č. j. 149179/03/248940/2632. Tímto rozhodnutím byla výzva k zaplacení daňového nedoplatku ručitelem podle ustanovení § 57 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve výši 274 084 Kč.

4. Nejvyšší správní soud přerušil v dané věci řízení a předložil Ústavnímu soudu návrh na vyslovení protiústavnosti napadeného ustanovení. Úvodem svého návrhu poukazuje na to, že návrh na zrušení ustanovení § 57 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb., již Ústavnímu soudu předložil ve věci vedené pod sp. zn. 7 Afs 116/2004. Řízení o tomto návrhu však Ústavní soud usnesením pléna ze dne 11. 7. 2006 sp. zn. Pl. ÚS 30/05 (nepublikováno) zastavil s odkazem na ustanovení § 67 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb.,

neboť »Ústavní soud při posuzování předmětného návrhu zjistil, že Parlament České republiky přijal dne 25. dubna 2006 zákon č. 230/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tímto zákonem došlo také ke změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený zákon zrušil i návrhem napadené ustanovení § 57 odst. 5 tohoto zákona (srov. část pátá, čl. V bod 10 zákona č. 230/2006 Sb.) a upravil instituci ručení v ustanovení § 57a podstatně odlišným způsobem od napadeného – a zrušeného – ustanovení § 57 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb.«. Nejvyšší správní soud poukazuje následně na to, že tímto rozhodnutím Ústavního soudu nedošlo ke vzniku překážky věci rozhodnuté, neboť ta by nastala toliko v případě rozhodnutí vydaného formou nálezu. Dále uvádí argumentaci na podporu svého závěru, že Ústavní soud byl v řízení o tehdejší návrhu a též je v řízení o nynějším návrhu oprávněn posoudit ústavnost napadeného ustanovení, a to na základě přímé aplikace čl. 95 odst. 2 Ústavy.

5. Dále Nejvyšší správní soud v návrhu uvádí – s odkazem na argumentaci použitou již v návrhu vedeném u Ústavního soudu pod sp. zn. Pl. ÚS 30/05 – co do merita věci, tj. stran tvrzené protiústavnosti, následující.

6. Povinnost ručitele hradit daňový nedoplatek za daňového dlužníka představuje vážný zásah do jeho subjektivních práv. Otázku ochrany těchto práv Ústavní soud již mnohokrát řešil ve svých rozhodnutích a podle jeho konstantní judikatury musí být výzva podle citovaného ustanovení vždy přezkoumatelná příslušným obecným soudem v režimu správního soudnictví, neboť odmítnutím soudního přezkumu by účastník správního řízení zůstal bez soudní ochrany, čímž by došlo k porušení jeho ústavně zaručeného základního práva podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny. Ve smyslu Ústavním soudem vysloveného názoru je především z ústavněprávních hledisek a požadavků plynoucích z ochrany ústavnosti třeba rozsahu a způsobu soudní kontroly správních aktů z donucení (pozn. red.: sic) věnovat dostatečnou a výraznou pozornost, stejně jako nezbytné odmítnutí jejich soudního přezkumu v dostatečné míře přesvědčivým způsobem zdůvodnit.

7. Zákon o správě daní a poplatků okruh účastníků ve srovnání s § 14 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), omezuje tak, že ne všechny osoby, které jsou dotčeny na svých právech a jsou jim ukládány povinnosti nebo o jejichž právech se v řízení jedná, resp. jejichž práva mohou být správním rozhodnutím dotčena, jsou účastníky řízení a mohou v něm účinně hájit svá práva. Zákon o správě daní a poplatků vyjmenovává v § 7 osoby zúčastněné na řízení, jimiž jsou pracovníci správce daně, daňové subjekty a třetí osoby. Zatímco práva a povinnosti správce daně i daňových subjektů lze ze zákona seznat, procesní postavení a práva třetích osob v řízení, do něhož vstupují především ex offio, často až v konečné fázi řízení, jak je tomu v případě zákonného ručitele, nejsou blíže upravena. Některé třetí osoby mohou být přímo dotčeny např. ve svém vlastnickém právu, u jiných přichází přímý zásah do jejich práv snad jen v rovině teorií a úvah (znalec, svědek aj.), neboť nejsou zatíženy daňovou povinností, nýbrž mají výlučně povinnosti nepeněžitě povahy.

8. Ručitel má ve smyslu § 57 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků v podstatě postavení daňového dlužníka a stíhá jej daňová povinnost pod vlastní majetkovou újmou, zatímco žádné jiné třetí osobě takové postavení zákon nepřiznává. Jediné oprávnění, které však je podle odstavce 5 citovaného ustanovení ručiteli přiznáno, je právo podat v omezeném rozsahu odvolání proti výzvě k zaplacení daňového nedoplatku, a to ve stadiu, kdy je již o daňové povinnosti pravomocně rozhodnuto. Správce daně jedná s ručitelem jako s „osobou zúčastněnou na řízení“, tzn. že mu ukládá povinnosti a přiznává ve velmi omezeném rozsahu práva (právo odvolání s uvedením taxativně stanovených důvodů) v řízení, které s ním nezahájil, v němž mu nepřiznal žádné procesní postavení, v němž s ním nejednal, a ručitele do daňového řízení ex offio přibral až v okamžiku nesplnění daňové povinnosti daňovým subjektem.

9. Ručitel není účastníkem vyměřovacího řízení a teprve pokud poplatník svou daňovou povinnost nesplní, vzniká mu povinnost zaplatit daňový nedoplatek, přičemž nelze vyloučit, že mohou nastat případy, kdy daňová povinnost byla poplatníkovi stanovena v rozporu se zákonem. Možnost ručitele uplatňovat proti tomuto rozhodnutí námitky ve správním řízení a potažmo i v přezkumném řízení

u soudu je však limitována důvody taxativně stanovenými v ustanovení § 57 odst. 5 věty třetí zákona o správě daní a poplatků, ačkoliv toto rozhodnutí pro něj zakládá povinnost plnit místo poplatníka.

10. I když ručitel má v podstatě stejnou povinnost jako poplatník platit vyměřenou daň, podmínky pro uplatňování práva má nesrovnatelně omezenější. Zákon tak, aniž by pro to byly dány věcné důvody, přiznává rozdílná práva poplatníkovi a ručiteli, přičemž skutečnost, že se stal ručitelem, nemohl nijak ovlivnit, protože tak stanoví zákon. Platná právní úprava ve vztahu k ručiteli zcela opomíjí procesní úpravu jeho postavení v řízení vyměřovacím, neboť mu neumožňuje účast v tomto řízení, jehož zahájení mu není známo, a poprvé mu ukládá povinnosti s minimální garancí práv v řízení vyměřovacím.

11. Nad rámec Nejvyšší správní soud uvádí, že nová zákonná úprava provedená zákonem č. 230/2006 Sb., není v zásadních ohledech ústavněprávně kvalitnější, a uvádí na podporu takového závěru argumenty (arg. srovnávací s napadeným ustanovením).

II.

Rekapitulace podstatných částí vyjádření účastníka řízení

12. Podle § 42 odst. 4 a § 69 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o Ústavním soudu“) zaslal Ústavní soud předmětný návrh Poslanecké sněmovně. Ve svém vyjádření ze dne 4. 1. 2008 předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Ing. Miloš Vláček zrekapituloval proces přijetí zákona č. 337/1992 Sb., poukázal na jeho novelizaci provedenou zákonem č. 230/2006 Sb. (jehož proces přijetí rovněž shrnul) a vyjádřil stanovisko, že zákonodárny sbor jednal v obou případech při projednávání uvedených zákonů ve shodě s právní procedurou a v přesvědčení, že přijaté zákony jsou v souladu s ústavním pořádkem a právním řádem České republiky. Předseda Poslanecké sněmovny vyslovil souhlas s upuštěním od ústního jednání.

13. Podle § 42 odst. 4 a § 69 zákona o Ústavním soudu zaslal Ústavní soud návrh i Senátu Parlamentu České republiky. Ve vyjádření ze dne 3. 1. 2008 jeho předseda MUDr. Přemysl Sobotka přisvědčil názoru vyslovenému navrhovatelem, že ani nová úprava, která byla včleněna do zákona o správě daní a poplatků na základě zákona č. 230/2006 Sb., se nevyrovnala s výše uvedeným problémem dostatečně, zejména pokud se týká postavení ručitele jako tzv. třetí osoby, a pravděpodobně bude v budoucnosti přinášet obdobné problémy jako úprava předešlá. Teoreticky koncepce kontroly ústavnosti tvoří logický celek, neboť nelze jinak než trvat na tom, že Ústavní soud, pokud se týká zrušování právních předpisů, může být formálněprávně nadán pouze pravomocí zrušovat ustanovení či předpis v jeho „posledním“ schváleném, rozumně se platném znění. Z praxe však lze dovodit, že aplikace ustanovení § 66 a 67 zákona o Ústavním soudu v souvislosti s institutem přerušení řízení ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy, resp. podle § 109 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu působí čas od času při svém naplňování obtíže, které je však možné v mnoha případech spíše přičíst překotně přijímaným změnám právního řádu. Nicméně tyto okolnosti, které nemohou dotčené osoby víceméně ovlivnit, by neměly jít na jejich úkor.

III.

Dikce napadeného právního předpisu

14. Ustanovení § 57 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb., zní: „Daňový nedoplatek jsou povinni zaplatit také ručitelé, pokud jim zákon povinnost ručení ukládá a pokud jsou k plnění této platební povinnosti správcem daně vyzváni. Proti této výzvě se může ručitel odvolat. V odvolání může ručitel namítat pouze skutečnost, že není ručitelem nebo že ručení bylo uplatněno ve větším než zákonem stanoveném rozsahu nebo že již bylo zapláceno.“

IV.

Posouzení příslušnosti Ústavního soudu k projednání podaného návrhu
a podmínky aktivní legitimace navrhovatele

15. Ústavní soud si musel nejprve zodpovědět otázku, zda mu přísluší meritorně projednávat podaný návrh, neboť navrhovatel se nedomáhal zrušení napadeného ustanovení, nýbrž pouze konstatování jeho protiústavnosti. Takový petit podaného návrhu byl logickou konsekvencí skutečnosti, že Parlament České republiky přijal dne 25. dubna 2006 zákon č. 230/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, jímž došlo také ke změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený zákon zrušil i návrhem napadené ustanovení § 57 odst. 5 tohoto zákona (srov. část pátá, čl. V bod 10 zákona č. 230/2006 Sb.) a upravil instituci ručení v ustanovení § 57a zčásti odlišným způsobem od napadeného – a zrušeného – ustanovení § 57 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb. Napadené ustanovení ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb. však bylo v dané věci aplikováno, tedy i v řízení o kasační stížnosti bude muset být aplikace tohoto ustanovení přezkoumána, a proto se Nejvyšší správní soud obrátil dle čl. 95 odst. 2 Ústavy na Ústavní soud.

16. V této souvislosti Ústavní soud odkazuje na nález sp. zn. Pl. ÚS 38/06, vyhlášený pod č. 84/2007 Sb. [navazující na nález sp. zn. Pl. ÚS 33/2000, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu (dále jen „Sbírka rozhodnutí“), svazek 21, nález č. 5, vyhlášen pod č. 78/2001 Sb.], kde k nastolené otázce byl vysloven právní názor, že Ústavní soud je dle čl. 95 odst. 2 Ústavy příslušný meritorně přezkoumat ústavnost napadeného ustanovení, i když bylo již zrušeno (změněno), a to za podmínky, že adresátem tvrzeného důvodu protiústavnosti je veřejná moc, a nikoli subjekt soukromého práva. Vzhledem k tomu, že v dané věci je adresátem tvrzeného důvodu protiústavnosti veřejná moc, jsou v kontextu citovaného právního názoru vyjádřeného ve věci sp. zn. Pl. ÚS 38/06 splněny podmínky pro meritorní projednatelnost podaného návrhu. Pokud se jedná o dřívější usnesení Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 30/05, Ústavní soud konsensuálně s Nejvyšším správním soudem konstatuje, že s ohledem na ustanovení § 35 odst. 1 zákona o Ústavním soudu netvoří překážku rei iudicatae.

17. Návrh Nejvyššího správního soudu, jak bylo již výše uvedeno, souvisí s jeho rozhodovací činností, a proto je tento soud oprávněným navrhovatelem podle čl. 95 odst. 2 Ústavy; jsou tak rovněž naplněny podmínky aktivní legitimace navrhovatele pro řízení o kontrole norem.

V.

Obsahový soulad napadených zákonných ustanovení s ústavním pořádkem

18. Nejvyšší správní soud v podaném návrhu napadl – z pohledu tvrzené protiústavnosti – ustanovení § 57 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb., jako celek. Napadené ustanovení je strukturováno do tří vět obsahujících tři odlišné právní normy, a jejich ústavnost je proto třeba posuzovat vzhledem k jejich obsahu samostatně.

V. A)

19. Věta první napadeného ustanovení stanoví, že „Daňový nedoplatek jsou povinni zaplatit také ručitelé, pokud jim zákon povinnost ručení ukládá a pokud jsou k plnění této platební povinnosti správcem daně vyzváni.“.

20. Z argumentace Nejvyššího správního soudu nelze spolehlivě dovodit, v čem je protiústavnost této části napadeného ustanovení shledávána. Dokonce lze v jistém smyslu pochybovat, zda je vůbec v návrhu nějak argumentováno stran protiústavnosti věty první (jakož i věty druhé) napadeného ustanovení a zda není shledávána protiústavnost pouze věty třetí napadeného ustanovení (to plyne kupř.

z obsahu bodu VI návrhu). V petitu návrhu je však výslovně napadeno toto ustanovení jako celek, přičemž Ústavní soud je při svém rozhodování vázán petitem návrhu, nikoli jeho odůvodněním.

21. Ústavní soud konstatuje, že právní norma zakotvená ve větě první napadeného ustanovení sama o sobě stanoví toliko, že daňový nedoplatek jsou povinni zaplatit také ručitelé, pokud jim zákon povinnost ručení ukládá a pokud jsou k plnění této platební povinnosti správcem daně vyzváni, tedy vyjadřuje samotnou podstatu institutu ručení. Tudíž ustanovení § 57 odst. 5 věty první zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb., protiústavní není. Je toliko vyústěním celé zákonné koncepce (která se skládá z vícero legálních ustanovení), dle níž daňový ručitel není od počátku daňového řízení s daňovým subjektem účastníkem řízení se stejnými oprávněními a možnostmi procesní obrany, jako má právě daňový subjekt. Uvedená zákonná koncepce před Ústavním soudem navrhovatelem napadena nebyla, a proto se její protiústavností nemohl Ústavní soud zabývat.

22. Shodný závěr lze učinit i ve vztahu k tvrzené protiústavnosti věty druhé napadeného ustanovení „Proti této výzvě se může ručitel odvolat.“, neboť se jedná o právní normu zakotvující ochranu práv daňového ručitele v řízení před správními orgány, což je i předpokladem pro eventuální ochranu před správními soudy.

V. B) 1)

23. Ve vztahu k větě třetí napadeného ustanovení, dle níž „V odvolání může ručitel namítat pouze skutečnost, že není ručitelem nebo že ručení bylo uplatněno ve větším než zákonem stanoveném rozsahu nebo že již bylo zaplacené.“, se jedná ve své podstatě o jiný případ. Ústavní soud (jenž není při svém rozhodování vázán odůvodněním návrhu, což nabývá na významu vzhledem k obsahu odůvodnění návrhu právě v dané věci) posuzoval především otázku, zda norma zakotvující omezující rozsah skutečností, které může ručitel v odvolání namítat, je v rozporu s ústavním pořádkem, konkrétně s čl. 36 odst. 1 Listiny, dle kterého platí, že „Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.“.

24. Článek 36 odst. 1 Listiny zakotvuje právo každého domáhat se ochrany svých práv u soudu či jiného orgánu. Smyslem a účelem tohoto ustanovení je stanovení povinnosti státu poskytnout ochranu práva každému, neboť v právním státě nemůže existovat situace, v níž by se nositel práva nemohl domoci jeho ochrany (u soudu či jiného orgánu). Vychází se obecně ze skutečnosti, že stát je zde proto, aby své občany, ale i osoby zdržující se na jeho území, chránil, aby jim poskytoval záruky, že jejich práva budou chráněna.

25. Odstavec 4 čl. 36 Listiny (na který v podstatě odkazuje odstavec 1 čl. 36 Listiny textací „stanoveným postupem“) sice odkazuje na zákon, který upravuje „podmínky a podrobnosti“ v relaci ke všem předcházejícím odstavcům čl. 36 Listiny, nicméně takový zákon, vydaný na základě ústavního zmocnění, je ustanovením čl. 36 Listiny vázán, od jeho obsahu se tedy nemůže odchýlit (je tak irelevantní argumentace, že klíčovým hlediskem pro ústavní konformitu takového zákona je kupř. míra odepření těchto ústavních práv zákonodárcem apod., jak argumentoval např. Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 2 Afs 51/2004: „... ústavní kautely vyplývající z čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a z čl. 1 odst. 1 Ústavy ovšem nepřipouštějí, aby daňovému ručiteli bylo v tak rozsáhlé míře ... odepřeno právo na účinnou obranu jeho subjektivních veřejných práv ...“). Smyslem a účelem „obyčejného“ zákona dle čl. 36 odst. 4 Listiny je pouze stanovit podmínky a podrobnosti realizace co do jejich obsahu (již) ústavodárcem v čl. 36 Listiny zakotvených práv, tedy podmínky a podrobnosti čistě procesní povahy (nikoli „materiálněprávní“).

26. Má-li každý dle čl. 36 odst. 1 Listiny právo domáhat se ochrany svých práv u soudu či jiného orgánu, přičemž podmínky a pravidla realizace tohoto práva stanoví zákon, pak takový zákon, vydaný na základě ústavního zmocnění, nemůže nárok každého domáhat se ochrany svých práv u soudu či jiného orgánu v té které situaci zcela negovat, a tím tedy ústavně zaručené základní právo, byť i toliko

v určitých případech, popřít. Článkem 36 odst. 1 Listiny je každému ústavně garantována možnost domáhat se ochrany svého práva u soudu či jiného orgánu ve všech situacích jeho porušení (neexistuje zde ústavní restrikce). Jinými slovy, žádná osoba nemůže být zákonem naprosto vyloučena z možnosti domáhat se ochrany svého práva, byť pouze v určitém případě, neboť její právo dle čl. 36 odst. 1 Listiny by bylo anulováno. Opačný výklad by rovněž značil, že zakotvení práv každého obracet se na soudní a jiné orgány ochrany pro ochranu svých práv ústavodárcem, tedy s nejvyšší právní silou, by v podstatě ztrácelo smysl, neboť by mohlo být pro tu kterou situaci porušení práva anulováno vůli „obyčejného“, podřazeného zákonodávce.

27. Pokud jde o posuzovaný případ, na prvním místě je třeba uvést, že zákon o správě daní a poplatků v tehdejší znění (tj. ve znění do novelizace provedené zákonem č. 230/2006 Sb.) stanoví primární povinnost k úhradě daně daňovému subjektu, jemuž je také doručován samotný platební výměr, a až následně stanoví uhrazovací povinnost ručitelé. Daňový nedoplatek jsou tak povinni zaplatit kromě samotných poplatníků-dlužníků i ručitelé, pokud jim zákon povinnost ručení ukládá, jsou-li k plnění této platební povinnosti správcem daně vyzváni. Jde o institut zvláštního zákonného ručení upraveného veřejnoprávní metodou regulace, k jehož realizaci je za předpokladu, že konkrétní osobě svědčí postavení zákonného ručitele, zapotřebí toliko výzvy ze strany správce daně ve vztahu k osobě, jež je zákonným ručitelem. Daňový ručitel však není účastníkem daňového řízení již od počátku, se stejnými oprávněními a možnostmi procesní obrany, jaké má daňový subjekt (ustanovením § 7 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků je dokonce začleňován mezi „třetí osoby“ na stejnou pozici jako kupř. svědek, znalec aj.). Ručiteli se ani nedoručuje platební výměr či jiné rozhodnutí, kterým byla daňová povinnost předepsána k přímému placení. Teprve doručením „ručitelské výzvy“ dle napadeného ustanovení začíná pro daňového ručitele daňové řízení, přičemž se však současně jejím doručením již dostává do postavení subjektu, kterému je uložena platební povinnost. „Ručitelská výzva“ je tedy rozhodnutím, kterým je přenesena povinnost zaplatit daňový nedoplatek na ručitele, je rozhodnutím, které má hmotněprávní důsledky, neboť již najisto určuje, že byly splněny všechny zákonné předpoklady pro to, aby právě osoba ručitele nastoupila na místo původního dlužníka, a svědčí jí postavení daňového poplatníka se všemi důsledky, což znamená, že na ní lze dluh i vymáhat. Na skutečném obsahu uvedené výzvy (rozhodnutí v materiálním smyslu) ničeho nemění ani její zákonodárcem nepřesně zvolené označení, tj. „výzva“ (a nikoli kupř. „rozhodnutí“).

28. Obdobným způsobem ostatně argumentuje Ústavní soud ve své judikatuře o povaze celního ručitelství, což je použitelné i na postavení ručitele v daňovém řízení. Ústavní soud např. v nálezu sp. zn. II. ÚS 445/2000 (Sbírka rozhodnutí, svazek 23, náleze č. 136) konstatoval, že „výzva učiněná celním orgánem ve smyslu ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., určená dlužníkovi, který nezaplatil splatný celní nedoplatek v zákonné lhůtě a již se tento vyzývá k zaplacení nedoplatku ve lhůtě náhradní, je prvním procesním krokem orgánu provádějícího vymáhání celního nedoplatku, a má proto procesní povahu. Až potud lze zcela se závěry soudu souhlasit. Správní soud pak ze shodného účelu, k němuž směřuje i výzva ručiteli, dovozuje stejnou procesní povahu i této výzvy určené ručiteli. Uvedený závěr soudu však pomíjí kogentní ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb. Podle tohoto ustanovení lze v daňovém a s ohledem na ustanovení § 320 celního zákona i v celním řízení ukládat povinnosti nebo přiznávat práva jen rozhodnutím. Na rozdíl od dlužníka, kterému již dříve byla rozhodnutím celního orgánu povinnost zaplatit dluh stanovena, však v poměru k ručiteli taková povinnost rozhodnutím celního orgánu před uskutečněním výzvy stanovena nebyla. Samotné prohlášení ručitele v záruční listině, byť bylo jeho přijetí celním orgánem potvrzeno formou rozhodnutí, povahu rozhodnutí, jímž se ukládá povinnost ve smyslu ustanovení § 32 shora citovaného zákona, nemůže mít, neboť ručitelova povinnost splnit dluh za dlužníka – čemuž svědčí samotná podstata institutu ručení, se aktualizuje teprve tehdy, když sám dlužník svůj dluh včas a řádně nesplní, přitom až výzvou určenou ručiteli se tento dovídá o tom, že dlužník, za splnění jehož povinnosti clo zaplatit převzal ručení, svůj dluh v konkrétní výši nesplnil. Teprve touto výzvou je tak určenému ručiteli – jak tomu ostatně nasvědčuje i obsah předmětné výzvy – ukládána povinnost k zaplacení nedoplatku ve stanovené lhůtě, v konkrétní výši za dlužníka, který jej sám v určené lhůtě nezaplatil. Teprve tuto výzvu, a to přes její označení, je tak možno považovat za rozhodnutí vydané ve smyslu ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., která se tak stává v poměru k ručiteli při vymáhání nedoplatku exekucním titulem, a již z tohoto důvodu je třeba ji hodnotit jako rozhodnutí materiální povahy.“

29. Teprve doručením „ručitelské výzvy“ stanovující uhrazovací povinnost daňovému ručiteli začíná tudíž pro daňového ručitele daňové řízení a až od této doby může ručitel účinně uplatňovat svoje procesní práva, a chránit tak svá hmotná práva.

30. Nicméně, pokud jde o vlastní obsah těchto práv, klíčové je, že napadené ustanovení ve větě třetí omezuje věcný rozsah skutečností, které může ručitel v odvolání namítat, a to jejich taxativním výčtem; ručitel může v odvolání proti „ručitelské výzvě“ namítat pouze „skutečnost, že není ručitelem nebo že ručení bylo uplatněno ve větším než zákonem stanoveném rozsahu nebo že již bylo zaplacené“.

31. Na takovém omezení nic nemění ani ve správní a soudní praxi často aplikovaný extenzivní výklad těchto skutečností, který pod ně umožňuje zahrnout i některé okolnosti z doslovného znění nedovoditelné; i při aplikovatelnosti rozšiřující interpretace totiž pořad zůstává omezení v odvolání uplatnitelných námitek. Opačný výklad by nemohl být přijat ani aplikací pravidla ústavně konformního výkladu (v případě, že by byla dovozena protiústavnost citovaného omezení odvolacích námitek), neboť – jak ostatně plyne z judikatury Ústavního soudu (jakož i odborné nauky) – toto pravidlo je aplikovatelné až v situaci dvojího (či vícero) možného výkladu právního předpisu (jinak by se již logicky nejednalo o výklad práva, ale o tvorbu zákona, a derogační pravomoc Ústavního soudu by byla obecně nadbytečná, pokud by každý zákon bylo možné „vyložit“ ústavně konformně). V posuzovaném případě přirozeně nelze dovodit ze skutečnosti, že zákonodárce omezil věcně okruh uplatnitelných námitek na tři výslovně uvedené, závěr stojící v kontrapozici, tj. že ve skutečnosti žádné omezení nestanovil. Pak by používání taxativního výčtu zákonodárcem ztrácelo jakýkoli rozumný smysl. Na stanovisku o omezeném věcném rozsahu skutečností, které může ručitel v odvolání namítat, ostatně stojí ustálená praxe správních orgánů, správních soudů (srov. též vyjádření Nejvyššího správního soudu v podaném návrhu), jakož i Ústavního soudu.

32. Nutnou logickou konsekvencí je přitom taktéž identické omezení věcného rozsahu uplatnitelných námitek v řízení před správním soudem. Správním soudem by nemohlo být rozhodnutí správního orgánu v části odmítnutí věcně se zabývat námitkami nepodřaditelnými pod citované zákonné ustanovení zpochybněno, neboť by opačný postup správního orgánu byl v rozporu se zákonným imperativem, a nadto být nahrazeno věcným přezkumem těchto námitek samotným správním soudem. O tom ostatně svědčí i praxe správních soudů (včetně Nejvyššího správního soudu) a dokonce v návrhu v dané věci je Nejvyšším správním soudem takto argumentováno („Možnost ručitele uplatňovat proti tomuto rozhodnutí námitky ve správním řízení a potažmo i v přezkumném řízení u soudu je však limitována důvody taxativně stanovenými v ustanovení § 57 odst. 5 poslední věty zákona o správě daní a poplatků ...“).

33. Nelze tak než dovodit, že zákonodárce v napadeném ustanovení věty třetí anuloval právo ručitele domáhat se ochrany svých práv u soudu či jiného orgánu ve všech případech s výjimkou tří výslovně uvedených, a tím tedy ústavně zaručené základní právo v těchto případech popřel. V případě daňových ručitelů, kteří by se chtěli domáhat ochrany svého práva s tvrzením, že bylo porušeno jinak, než že by jim byla uložena povinnost zaplatit daňový nedoplatek, ačkoli nejsou ručiteli, ručení bylo uplatněno ve větším než zákonem stanoveném rozsahu nebo již bylo zaplacené, tak došlo postupem zákonodárce k vyloučení této kategorie subjektů z práva domáhat se ochrany svého práva u soudu či jiného orgánu. Ručitel zjevně nemůže dle ustanovení § 57 odst. 5 věty třetí zákona o správě daní a poplatků v tehdejší znění namítat kupříkladu skutečnosti ovlivňující podstatu a výši jeho daňové povinnosti, nemůže tedy odporovat – jak správně naznačuje Nejvyšší správní soud v tomto návrhu – že daň neměla být stanovena (daňovému dlužníku) vůbec, měla být stanovena jiné osobě, byla stanovena v nesprávné výši apod. Úmyslem (protiústavním) zákonodárce evidentně bylo takovým omezením odvolacích námitek proti „ručitelské výzvě“ vyloučit, aby rozhodováním o odvolání podle § 57 odst. 5 věty třetí zákona o správě daní a poplatků v tehdejší znění bylo v relaci k daňovému ručiteli suplováno „daňové nalézací řízení“, které již předtím proběhlo, a aby tak v podstatě neformálně probíhalo dvakrát.

34. Ústavnímu soudu nezbyváá proto, než konstatovat, že takový postup zákonodárce je nesouladný s ústavním pořádkem. Ustanovení § 57 odst. 5 věty třetí zákona o správě daní a poplatků v tehdejší znění je v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny.

35. Uvedené konstatování přitom platí zvláště za situace, kdy se ručitel domáhá odvoláním proti „ručitelské výzvě“ ochrany nikoli jen „obyčejného“ práva, nýbrž práva základního, a to práva pokojně užívat majetek (které je subsumovatelné pod čl. 11 odst. 1 Listiny – k tomu srov. kupř. nále z sp. zn. III. ÚS 120/96, Sbírka rozhodnutí, svazek 6, nále z č. 92). Povinnost zaplatit daňový nedoplatek představuje zásah do majetkové sféry ručitele, neboť jej ochuzuje o částku jeho majetku, tj. o částku, kterou bude povinen zaplatit. Daňová povinnost (resp. samotné vybírání daně) je považována za zasahování do práva pokojně užívat majetek (srov. čl. 1 odstavce 1 věta první Protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod: „Každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek.“) i v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva (srov. kupř. rozsudek ze dne 9. 11. 1999 ve věci Špaček proti České republice), a znamená tak i porušení základního práva ručitele pokojně užívat majetek dle čl. 11 odst. 1 Listiny.

V. B) 2)

36. Ustanovení § 57 odst. 5 věty třetí zákona o správě daní a poplatků v tehdejší znění Ústavní soud shledává protiústavním i v kontextu článku 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), dle něhož „Každý, jehož práva a svobody přiznané touto Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností.“.

37. Povinnost zaplatit daň (tedy i daňový nedoplatek) je způsobilá v tom kterém případě být v rozporu s čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě, a proto v souladu s čl. 13 Úmluvy musí mít každý, jehož právo bylo porušeno, tedy i daňový ručitel, účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem.

38. Právní řád však s ohledem na napadené ustanovení věty třetí neobsahuje účinný právní prostředek nápravy ve vztahu k porušení práva daňového ručitele na pokojné užívání majetku, neboť prostřednictvím odvolání proti „ručitelské výzvě“ je možné věcně posoudit jen obsah tvrzení o porušení práva ručitele tím, že mu byla uložena povinnost zaplatit daňový nedoplatek, ačkoli není ručitelem, ručení bylo uplatněno ve větším než zákonem stanoveném rozsahu nebo již bylo zapláceno, a tak lze adekvátně napravit jen takové porušení práva daňového ručitele dle čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě. Jinými slovy, prostřednictvím institutu odvolání dle ustanovení § 57 odst. 5 věty třetí zákona o správě daní a poplatků v tehdejší znění nelze dosáhnout účinné nápravy všech situací porušení práva ručitele na pokojné užívání majetku, a takový instrument proto nelze považovat za „účinný“ ve smyslu čl. 13 Úmluvy, pročez nelze než konstatovat, že napadené ustanovení věty třetí je též v rozporu s citovaným článkem Úmluvy.

V. B) 3)

39. Ústavní soud taktéž usuzuje, že napadené ustanovení věty třetí je v rozporu s čl. 36 odst. 2 Listiny, dle kterého „Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.“.

40. Ustanovení čl. 36 odst. 2 Listiny přijalo princip všeobecné soudní přezkoumatelnosti správních rozhodnutí, který znamená, že soudně přezkoumatelná jsou všechna správní rozhodnutí, pokud je zákon z takové přezkoumatelnosti nevylučuje; smyslem je efektivnější záruka zákonnosti činnosti veřejné správy (nežli na podkladě principu jmenovitého, a tudíž omezenějšího soudního přezkumu). Ústavodárce zde reflektoval nezbytnost pravidla kontroly moci výkonné – u které, byť jí přísluší auto-

ritativně zasahovat do právní sféry fyzických a právnických osob, absentují prvky nezávislosti aj. – nezávislou mocí soudní. Jedná se tedy v podstatě o ochranu subjektivních veřejných práv každého (poskytovanou nezávislou soudcovskou mocí), tedy o ochranu před (nezákonným) zásahem veřejné správy, čímž se rovněž liší od předchozího obecného odstavce čl. 36 Listiny, který zaručuje každému právo domáhat se ochrany i jiných práv než práv veřejných subjektivních, a nejedná se tak v něm o ochranu před zásahem pouze orgánu veřejné správy, nýbrž i fyzické či právnické osoby.

41. I když ústavodárce ve větě druhé citovaného ustanovení deleguje na zákonodárce připuštění výjimek z přezkoumatelnosti správních rozhodnutí soudem, takové ústavní zmocnění je omezeno v tom, že z přezkumné pravomoci soudu nesmí být vyloučeno rozhodnutí týkající se základních práv a svobod zaručených Listinou. Ústavodárce při tom zjevně reflektoval odlišnou relevanci základních práv a svobod a „obyčejných“ práv a svobod; těm významnějším právům přísluší z jejich rozdílné povahy logicky vyšší ochrana.

42. V projednávané věci, jak již bylo shora dovozeno, se rozhodnutí o povinnosti zaplatit daňový nedoplatek (tedy v případě „ručitelské výzvy“ a rozhodnutí o odvolání proti ní) týká základních práv ručitele (práva pokojně užívat majetek); uvedená legální výjimka z pravidla zde proto není ústavodárcem dovolena.

43. Závěry uvedené k čl. 36 odst. 1 a 4 Listiny platí ve vztahu k čl. 36 odst. 2 Listiny identicky, tj. zákon stanovující „podmínky a pravidla“ dle čl. 36 odst. 4 Listiny se nemůže od obsahu čl. 36 odst. 2 Listiny odchýlit. Má-li tedy každý dle čl. 36 odst. 2 Listiny právo na soudní přezkum rozhodnutí orgánů veřejné správy týkajících se základních práv a svobod, přičemž podmínky a pravidla realizace tohoto práva stanoví zákon, pak takový zákon, vydaný na základě ústavního zmocnění, nemůže uvedený nárok každého, byť třeba i toliko v určitých případech, zcela negovat, a tím tedy ústavně zaručené základní právo v těchto situacích popřít. Článkem 36 odst. 2 Listiny není zákonu dovolena žádná obsahová restrikce práva na soudní přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod.

44. Logickým důsledkem – jak bylo taktéž dovozeno výše – omezeného věcného rozsahu skutečností, které může ručitel namítat ve správním řízení dle napadeného ustanovení věty třetí, je totožné omezení uplatnitelných námitek před správním soudem.

45. Nelze tak než uzavřít, že napadené ustanovení, implikující i omezení věcného rozsahu námitek u správního soudu, je – důsledně vzato – též v rozporu s čl. 36 odst. 2 Listiny. Zákonodárce v ustanovení § 57 odst. 5 věty třetí zákona o správě daní a poplatků v tehdejší znění anuloval právo ručitele na soudní přezkoumatelnost rozhodnutí týkajících se jeho základních práv ve všech situacích s výjimkou tří výslovně uvedených, a tím tedy ústavně zaručené základní právo v těchto případech popřel. U daňových ručitelů, kteří by se domáhali soudní nápravy v případě, že bylo porušeno jejich základní právo jinak, než že by jim byla uložena povinnost zaplatit daňový nedoplatek, ačkoli nejsou ručiteli, ručení bylo uplatněno ve větším než zákonem stanoveném rozsahu nebo již bylo zapláceno, tak došlo postupem zákonodárce k vyloučení této kategorie subjektů z práva dle čl. 36 odst. 2 Listiny.

46. V obdobném směru je navíc ustanovení § 57 odst. 5 věty třetí zákona o správě daní a poplatků v tehdejší znění v rozporu s čl. 6 odst. 1 Úmluvy, neboť není splněn požadavek, že každý, o jehož občanská práva nebo závazky se jedná, musí mít zaručeno právo na přístup k soudu.

V. B) 4)

47. Ústavní soud rovněž posuzoval, zda napadené ustanovení není v rozporu s ústavním principem rovnosti.

Ústavní princip rovnosti zakotvený v čl. 1 Listiny, dle něhož jsou lidé svobodní a rovní v důstojnosti i právech, a komplementárně vyjádřený článkem 3 Listiny jakožto princip zákazu diskriminace v přiznaných základních právech interpretuje Ústavní soud ve své judikatuře z dvojího po-

hledu [např. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 16/93 (Sbírka rozhodnutí, svazek 1, nález č. 25, vyhlášen pod č. 131/1994 Sb.), sp. zn. Pl. ÚS 36/93 (Sbírka rozhodnutí, svazek 1, nález č. 24, vyhlášen pod č. 132/1994 Sb.), sp. zn. Pl. ÚS 5/95 (Sbírka rozhodnutí, svazek 4, nález č. 74, vyhlášen pod č. 6/1996 Sb.), sp. zn. Pl. ÚS 9/95 (Sbírka rozhodnutí, svazek 5, nález č. 16, vyhlášen pod č. 107/1996 Sb.), sp. zn. Pl. ÚS 33/96 (Sbírka rozhodnutí, svazek 8, nález č. 67, vyhlášen pod č. 185/1997 Sb.), sp. zn. Pl. ÚS 9/99 (Sbírka rozhodnutí, svazek 16, nález č. 135, vyhlášen pod č. 289/1999 Sb.) a další]. První je dán požadavkem vyloučení libovůle v postupu zákonodárce při odlišování skupin subjektů a jejich práv, druhý pak požadavkem ústavněprávní akceptovatelnosti hledisek odlišování, tj. nepřipustnosti dotčení některého ze základních práv a svobod odlišováním subjektů a práv ze strany zákonodárce.

48. Doručením výzvy k zaplacení daňového nedoplatku ručitelem se ručitel dostává do stejného postavení jako daňový dlužník, za jehož daňový nedoplatek ručí. Vzniká mu povinnost neuhrazený daňový nedoplatek daňového dlužníka v rozsahu jeho ručení uhradit, tedy totožná povinnost jako daňovému dlužníkovi, a to i s možností postižení jeho majetku daňovou exekucí. Lze tak tvrdit, jak uvádí Nejvyšší správní soud v podaném návrhu, že ručitel má ve smyslu ustanovení § 57 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků v podstatě postavení daňového dlužníka. Na druhou stranu – na rozdíl od daňového dlužníka, který byl kupř. již účastníkem vyměřovacího řízení, ve kterém mohl plně chránit svá práva, uplatnit jakékoliv námitky – napadené ustanovení umožňuje ručiteli ochranu jeho práv pouze ve velmi omezeném věcném rozsahu stanovením taxativního výčtu v odvolání proti „ručitelské výzvě“ uplatnitelných námitky.

49. Z principu rovnosti se však podává, že pokud má mít ručitel totožnou povinnost jako dlužník – tj. povinnost zaplatit daňový nedoplatek, čímž se u něj zmenší majetková sféra stejně jako u dlužníka zaplacením daně – nelze shledat žádný důvod, který by byl způsobilý odůvodnit nerovnost v přístupu k daňovému dlužníkovi a ručiteli tak, jak je shora popsána (mají k dispozici diametrálně kvalitativně odlišné prostředky k obraně před totožnou povinností – rozsah námitky uplatnitelných daňovým ručitelem proti rozhodnutí o daňové povinnosti v relaci k jeho osobě je věcně dosti omezen). Ústavní soud tedy dospěl k závěru, že napadené ustanovení ve svých důsledcích vyvolává neodůvodněnou nerovnost mezi subjekty, kterým je ukládána daňová povinnost. Z postulátu rovnosti sice nevyplývá požadavek obecné rovnosti každého s každým, plyne z něj však požadavek, aby právo bezdůvodně nezvýhodňovalo ani neznevýhodňovalo jedny před druhými. V daném případě je nesporné, že požadavek poskytnutí stejných práv za stejných podmínek bez neodůvodněných rozdílů napadeným ustanovením respektován není, neboť zákonodárce bez v ústavní rovině akceptovatelných důvodů výrazně znevýhodnil subjekty v postavení daňového ručitele.

50. Ručení není přitom institutem, který by se vyskytoval toliko v daňovém řízení, ale je naopak obecným institutem celého právního řádu, jenž je detailně propracován především teorií a judikaturou soukromého práva, jehož kořeny sahají hluboko do dávno minulých let a jsou prosáklé římskoprávní tradicí, uchopenou a zpracovávanou různými směry a školami v průběhu recepce římského práva. Ručení tedy nemá původ ve finančním právu a už vůbec ne v českém daňovém řádu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. I Afs 86/2004). Jednou ze základních zásad soukromého institutu ručení je, že ručitel může proti věřiteli uplatnit všechny námitky, které by měl proti věřiteli dlužník (§ 548 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník). V tomto smyslu argumentoval i Ústavní soud ve svém shora citovaném nálezu sp. zn. II. ÚS 445/2000 (viz výše), když hovořil o „podstatě institutu ručení“ (v rámci veřejnoprávního ručení), jakož i v nálezu sp. zn. I. ÚS 429/01 (Sbírka rozhodnutí, svazek 34, nález č. 134): „Veřejnoprávní režim závazků z titulu ručení za clo nemůže zcela eliminovat obecné zásady obligačněprávních vztahů ... Ostatně, zde je třeba připomenout, že v moderním právním pojetí již není hranice mezi právem veřejným a soukromým chápána tak ostře jako v době minulé, takže soukromoprávní prvky lze mnohdy vysledovat i v právním vztahu v zásadě veřejnoprávním, a naopak.“. Dále Ústavní soud konstatoval v nálezu sp. zn. I. ÚS 643/06 (ve Sbírce rozhodnutí dosud nepublikován, v elektronické podobě viz <http://nalus.usoud.cz>): „z příkazu vnitřní souladnosti a nerozpornosti právního řádu plyne požadavek, aby tentýž právní institut (zde ručení) znamenal totéž, bez ohledu na to, v jakém odvětví práva je zrovna aplikován.“. Z obdobných principů vycházel Nejvyšší správní soud kupř. v rozsudku sp. zn. 2 Afs 81/2004, v němž uvedl, že „právní řád, založený na principech jednoty, racionality a vnitřní obsahové bezrozpornosti, s sebou nutně přináší

imperativ stejného náhledu na srovnatelné právní instituty, byť upravené v rozdílných právních předpisech či dokonce odvětvích.“. V rozsudku sp. zn. 5 Afs 138/2004 Nejvyšší správní soud konstatoval, že „Nelze přijmout výklad, podle něhož mezi veřejnoprávním a soukromoprávním ručením existuje podstatný rozdíl; to ostatně vyplývá již z rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (1 Afs 86/2004, příst. www.nssoud.cz).“. Pokud v civilním právu, kde se uplatňuje ručení smluvní, není stanoveno žádné omezení uplatnitelných námitek ručitelem, lze dovodit logickým argumentem a maiori ad minus, že tím spíše tak výrazná restrikce uplatnitelných námitek nemá mít místo ve vztahu k ručení zákonnému.

51. Ústavní soud tak konstatuje, že pokud napadené ustanovení věty třetí zakládá protiústavní nerovnost, je taktéž v rozporu s čl. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny.

VI.

52. Ústavní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, dle něhož ustanovení § 57 odst. 5 věty třetí zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb., bylo v rozporu s čl. 1, čl. 11 odst. 1, čl. 36 odst. 1 a 2, čl. 37 odst. 3 Listiny, čl. 6 odst. 1 a čl. 13 Úmluvy, pročež návrhu Nejvyššího správního soudu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy v této části vyhověl. S ohledem na čl. 89 odst. 2 Ústavy jsou důsledky shledané protiústavnosti orgány veřejné moci povinny promítnout do své rozhodovací praxe, tedy při řešení konkrétních případů citované ustanovení neaplikovat.

V ustanovení § 57 odst. 5 věty první a druhé zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 230/2006 Sb., nesoulad s ústavním pořádkem Ústavní soud neshledal, a v tomto rozsahu proto návrh zamítl.

Předseda Ústavního soudu:
JUDr. **Rychetský** v. r.

292**SDĚLENÍ****Ministerstva práce a sociálních věcí**

ze dne 6. srpna 2008

o závaznosti kolektivní smlouvy vyššího stupně

Ministerstvo práce a sociálních věcí podle § 7 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, ve znění zákonů č. 519/1991 Sb., č. 118/1995 Sb., č. 155/1995 Sb., č. 220/2000 Sb., č. 151/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 199/2003 Sb., zákonů č. 255/2005 Sb., č. 112/2006 Sb., č. 189/2006 Sb. a č. 264/2006 Sb., sděluje, že kolektivní smlouva vyššího stupně ze dne 18. prosince 2007 (s účinností od 1. ledna 2008 do 31. 12. 2008) uzavřená mezi Zemědělským svazem České republiky a Českomoravským svazem zemědělských podnikatelů na straně jedné a Odborovým svazem pracovníků zemědělství a výživy – Asociace svobodných odborů České republiky na straně druhé, je s účinností od prvního dne měsíce následujícího po vyhlášení tohoto sdělení závazná i pro další zaměstnavatele s převažující činností v odvětví označeném kódem Odvětvové klasifikace ekonomických činností CZ-NACE 011000, 011100, 011300, 011900, 012800, 014000, 014100, 014200, 014600 a 015000.

S obsahem kolektivní smlouvy vyššího stupně se lze seznámit na úřadech práce a na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (www.mpsv.cz).

Ministr:

RNDr. Nečas v. r.

293**SDĚLENÍ****Ministerstva práce a sociálních věcí**

ze dne 7. srpna 2008

o uložení kolektivní smlouvy vyššího stupně

Ministerstvo práce a sociálních věcí sděluje, že v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, v platném znění, byla u něj uložena v období od 1. 7. 2008 do 31. 7. 2008:

Kolektivní smlouva vyššího stupně (ze dne 18. června 2008) uzavřená mezi

Odborovým svazem pracovníků peněžnictví a pojišťovnictví

a

Svazem bank a pojišťoven.

Ministr:

RNDr. Nečas v. r.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 287, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, fax: 519 321 417, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2008 činí 5 000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné – 516 205 176, 516 205 174, objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 207, objednávky-knihkupci – 516 205 161, faxové objednávky – 519 321 417, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej** – **Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 319 045; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihárství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953, tel.: 312 248 323; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdík, Lidická 69, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3, Knihkupectví SEVT, a. s., Ostružnická 10; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Denisova 1; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** TYPOS, a. s., Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Na Roudné 5, Vydavatelství a naklad. Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 1:** NEOLUXOR, Na Pořiči 25, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům); **Praha 4:** SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 224 813 548; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7-12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@abonent.cz; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, MONITOR CZ, s. r. o., Třebostická 5, tel.: 283 872 605; **Přerov:** Odborné knihkupectví, Bartošova 9, Jana Honková-YAHO-i-centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel./fax: 352 605 959; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Zavadilská 786; **Teplíce:** Knihkupectví L & N, Masarykova 15; **Ústí nad Labem:** PNS Grosso s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoon, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírky zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevádění předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamace:** informace na tel. číslo 516 205 207. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.